БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Буряад Үнэн

КПСС-эй Бурядай обкомой, Улан-Удын горкомой, Бурядай АССР-эй Верховно Советэй орган

36-хи жэлээ гарана

№ 254 (9088)
ОКТЯБРИИН
28
СРЕДА
1959 он

Сэн 20 мүнгэн.

Бурядай АССР-hээ Национальностьнуудай Советдэ hунгаха 414-дэхи Баргажанай hунгуулиин округhоо СССР-эй Верховно Советдэ болоhон hунгалтын дүн тухай hунгуулиин окружной комиссиин МЭДЭЭСЭЛ

Баргажанай 414-дэхи hунгуулиин округhоо СССР-эй Верховно Советэй Национальностьнуудай Советдэ hунгаhан hунгалта 1959 оной октябриин 25-да болобо.

Тус hунгуулиин округой бүхы hунгагшадай 99,90 процентнь hунгалтада хабаадаа. Һунгалтада хабаадагшадай 99,93 процентнь депутадай кандидадта дуугаа үгэбэ.

Бурядай АССР-hээ Национальностьнуудай Советдэ hунгаха Баргажанай 414-дэхи hунгуулиин округhоо СССР-эй Верховно Советэй депутадаар РСФСР-эй Министрнүүдэй Советэй Түрүүлэгшын орлогшо нүхэр **Рябиков Василий Михайлович** hунгагдаа.

...рактор, машинаая ...аг соонь заhабарилха

...спубликын колхоз, совхозууд... жэл орооhо тарянай, хар... тэжээлэй ургамалнуудай ...ургаса хуряагдаба. Олохон ...нууд гектарай 20—30 цент... таряа хуряажа абаа. Тэрэнэй ... республикамнай гүрэндэ та... худалдаха, тушааха түсэбөө ...дүүргэжэ, гурбан миллион ...пүүд таряа түсэбhөө гадуур ...ороной амбаарта оруулаа. Энэ ...ада хүдөөгэй механизаторнуу... хубита ехэ.

...өө үедэ колхоз, совхозуудай ...ор, машинанууд хээрын хү... ...эрээ гол түлэб дүүргээд ... Тиигэжэ тэрэниие хаа хаа... заhабарилжа эхилхэ зохид ...ни ерээ. Гэтэр энэ хүдэлмэри ... удааруулагдажа, трактор, ...нанууд заhабарилгада табиг... ...й байна.

...мэ байдалые саашадаа тэсэжэ ...огүй. Юуб гэхэдэ, энэ жэлдэ ...барилгын хүдэлмэри гол түлэб ...зой, совхозой механизаторнуу... хүсөөр хэгдэхэ бшуу. Мүн ...ша ондо 800 трактор нёдондо... ...hоо олоор заhабарилагдаха ... Заhабарилгын-техническэ ...шинууд үсөөрөө. Орёо онь... дизельнэ тракторнууд оло... ...оо. Колхоз, совхоз болон РТС... ...й хүтэлбэрилэгшэд, инженерно... ...ческэ хүдэлмэрилэгшэд, меха... ...торнууд эдэ бүгэдые хараадаа ...а, заhабарилгын технологи зү... эмхидхэхэ хэрэгтэ анхарал ...уулха уялгатай.

...аhабарилгые эмхитэйгээр үнгэр... ...н тула нэн түрүүн трактор... ...ай хэhэн хүдэлмэриие харалса... тэрээндэ ямар заhабари, ямар ..., агрегат, материалнууд хэрэг... гэжэ тодорхойлхо шухала. ...ээд колхоз, совхоз, РТС-үүдэй ...ерскойнуудта түрүүшын ээл... ...дэ хэрэгтэй частьнуудаар хан... ...болохоор тракторнуудые за... ...рилгада табиха хэрэгтэй.

...рда жэлнүүдэй дүй дүршэл дээ... ...э харахада, хүдөө ажахын эл... машинануудые, комбайнуудые ...хада ажал ехэ хэрэгтэй боло... Тиин энэ ехэ хүдэлмэриие ...оруулжа, заhабарилгын hүүл ...ар хэдэг алдуу эндүү энэ жэл... ...е дабтагдана. Эдэ машинануу... заhабарилхада ехэ талмай хэ... ...й болодог, тиимэhээ тэдэниие ...ал hаа, дулаан байхада, куз..., мастерскойн газаа заhахые ...дохо шухала. Тиихэдэ сеялкэ... ...ые хабарай тарилгын hүүлээр, ...аа бэлэн болгожорхихо арга ...лэнэгүй.

...дөө ажахын техникые заhаба... ...а талаар тусхай тогтоол рес... ...ликын Министрнүүдэй Совет ба... ...н абаа. Тэрэ тогтоол дотор ...торнуудые, хабарай тарилгада ...глэгдэхэ машинануудые 1960 ...мартын 15, тэжээл бэлэдхэхэ, ...а хуряаха, орооhо сэбэрлэхэ ...шинануудые—июниин 1 болотор ...барилжа, хаа хаанагүй сүм ...эхэ зорилго табигдаа.

...ракторнуудай заhабарилгые ам... ...татайгаар үнгэргэхын тула тэ... ...й технологи наринаар сахиха, ...гаяа дизельнэ тракторнуудые ...а hайнаар бэлдэхэ хэрэгтэй. ...ологическа түхеэрэлгэнүүдээр ..., типовой мастерскойнуудта за... ...рилгые имагтал узловой ар..., типовой технологиин эрилтын ...р эмхидхэхэ шухала. Энэ түрүү ...н алишье талаараа hайн бай... ...инь олон жэлэй дүй дүршэл ...эhээ элирэнхэй.

...аhабарилгые узловой аргаар ...лхадаа механизаторнуудай ...лые наринаар эмхидхэхэ, ша... ...ари ехэтэй хүнүүдые тэндэ ха... ...уулха, детальнуудые шалгаха, узелнуудые холбохо хэрэгые hайнаар ударидаха шухала.

Республикын олонхи колхозуудта дизельнэ тракторнуудые заhабарилха технологическа түхеэрэлгэнүүдэй, стенднүүдэй, шалгаха приборнуудай хүсэд үгы дээрэhээ тиимэ тракторнуудай двигательнүүдые РТС-үүдтэ заhаха болоно. Заhабарилгын-техническэ түхеэрэлгэгүй колхозууд тракторнуудаа бүхэлеэр РТС-үүдтэ абаашаха ушартай. Тиигэбэшье РТС-үүд мүнөө хүрэтэр заhабарилга хэжэ эхилээдүй, тэндэхи хүтэлбэрилэгшэд бодото хэмжээ абаагүй байhаар.

Нёдондо олохон РТС-үүд заhабарилга узловой аргаар хэхын орондо бригада бригадаараа ябуулhан байгаа. Бичурын, Нарhатын, Закаменай болон бусад зарим РТС-үүд заhабарилга иимэ гээгдэнги аргаар хээ hэн. Тиимэhээ тэндэ энэ хүдэлмэри яаха аргагүй нобшоржо, трактор, машинанууд шанар муутайгаар бэлдэгдэhэн байха юм. Колхозой трактористнууд имагтал бригададаа хүдэлжэ, өөhэдынгөө тракторнуудые заhабарилжа үнгэрhэн байгаа. Тиихэдээ тэдэнэр РТС-hээ салин абаhан, колхозhоо ажалта үдэрнүүдые олоhон байна. Энэ жэлдэ РТС-үүдтэ иимэ бригадануудые бии болгоhоной хэрэггүй. Колхозой механизаторнууд РТС-тэ хүдэлхэдөө гансал тэндэhээ салин абаха болоно. Ямар нэгэн нэмэлтэ түлбэри колхозhоо байха ёhогүй.

Хэрбээ хүдэлмэрее hайса эмхидхээд байбал, РТС-эй мастерскойдо түмэршэ дархан, гагнууршан, токарь болон слесарьнүүдые оруулалсаад, 18—20 хүн байбал хүрэхэ. Тиин тэдэнь имагтал дүй дүршэл ехэтэй бригадирнууд, трактористнууд, комбайнернууд байха зэргэтэй. Эдэ хүнүүдэй хүсөөр заhабарилгые поточно-узловой аргаар ябуулжа гүйсэд болохо бшуу.

Заhабарилга хэжэ байhан хүнүүдэй ажалые hайнаар эмхидхэхынгээ хажуугаар, тэдэнэй культурно-ажаhуудалай эрилтэнүүдые хангаха шухала.

Трактор болон хүдөө ажахын машинануудые hаадгүй хүдэлхөөр бэлдэхын тула тэдэнээ hайн шанартайгаар заhабарилха хэрэгтэй. Бэлдэhэн трактор гү, али нэгэ машинын шанарые хабар шалгаха бэшэ, харин тэдэниие хадагалхынгаа урта тээ туршаха хэрэгтэй. Зүгөөр заhабарилгын үедэ узел бүхэнэй хүдэлмэри нягтаар шалгагдадаг, узел бүхэниие хабсаргахадаа техническэ хиналта hайнаар табигдадаг байгаа hаа, тиимэ машинын эрхимээр хүдэлхэ байhаниинь дамжаггүй. Энээн дээрэhээ бодоходо, колхоз, совхозуудай механигуудай, мүн гүрэнэй техническэ хиналтын инспекторэй үүргэ тон ехэ.

Нёдондо Яруунын, Бичурын, Зэдын, Хэжэнгын, Хориин аймагуудта заhабарилгын үедэ техническэ эрилтэнүүдые баримталхагүй ябадал али олон үзэгдөө. Тэрэниие мүнөө дабтажа болохогүй.

Энэ жэлэй дүрбэдэхи кварталда адагынь 1400 трактор, 2000 элдэб машинанууд заhабарилагдаха түсэбтэй. Энээниие эрхэ бэшэ дүүргэхэ гээшэ колхоз, совхозуудай, РТС-үүдэй хүтэлбэрилэгшэдэй, тэндэхи партийна организацинуудай, бүхы механизаторнуудай харюусалгатай зорилгонь болоно. Тиимэhээ тэдэнэр заhабарилгын график наринаар баримталха, механизаторнуудай дунда социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлхэ, политическэ хүдэлмэри тодорхойгоор, ажалтай нягта холбоотойгоор ябуулха уялгатай.

КПСС-эй ЦК-гэй болохоёо байгаа Пленумые эрхим бэлэгээр угтахын тула заhабарилгаяа дары эхилжэ, эрхим шанартайгаар үнгэргэхэ шухала.

Агуухэ Октябриин хүндэлэлдэ

Загаhа ехээр барина

Алдарта Байгалнай алтан намарай эхилхэдэ сагаан хөөhөөр долгилжо, ажалша бэрхэ загаhашадай хүдэлхэдэнь хэсүүтэйхэн байдал тохёолдуулдаг юм. Далайн уларилтай дадашаhан загаhашад урдаа табиhан зорилгоёо богони болзорто дүүргэхын тула эсэхэ сусахые мэдэнгүй эдэ үдэрнүүдтэ ажаллажа байнхай.

—Һүүлэй үдэрнүүдтэ хүйтэржэ, саhа, бордоhоной болобошье hаань, манай бригадын загаhашад эршэмтэй зоригтойгоор ажаллажа, загаhа бариха жэлэйнгээ түсэб болзорhоонь урид дүүргэбэ, —гэжэ загаhашадай бригадир Иван Конев мэдүүлнэ.

Нүхэр Коневой хүтэлбэрилдэг загаhашадай бригада бариhан олзоёо Кабанскын загаhанай заводто тушаадаг юм. Габшагай hайнаар ажаллаhан энэ бригадын хүдэлмэришэд загаhа барилгаар тус заводой жэлэйнгээ түсэбые дүүргэхэдэнь горьтойхон туhа үзүүлhэн байха юм.

Агуухэ Октябриин hайндэрэй хүндэлэлдэ ажалай вахтада жагсаhан Нижне-Ангарскын комбинат, Дубининска загаhанай заводой хүдэлмэришэд ажалай шэнэ амжалта туйлаба. Эдэнэр октябриин 20-ной байдалаар жэлэйнгээ түсэб мүн лэ болзорhоонь урид дүүргэhэн байна.

Т. Сафонов.

Үндэгэ худалдаха уялгаяа үлүүлбэ

Түрэл Коммунистическэ партиингаа ЦК-гэй ээлжээтэ Пленумые, мүн Агуухэ Октябриин революциин 42 жэлэй ойн hайндэрые ажалай амжалтаар угтахын түлөө дэлгэрhэн социалистическэ мүрысөөндэ оролсон, Бичурын Ждановай нэрэмжэтэ артелиинхид аймаг соогоо эгээн түрүүлэн гүрэндэ үндэгэ худалдаха, тушааха уялгаяа болзорhоонь урид дүүргээ.

Артелиинхид гүрэндэ бүхыдөө 74 мянган үндэгэ тушааха, худалдаха уялгатай аад, мүнөө хамта 77.000 үндэгэ бэлэдхэлэй пунктда оруулhан тухайгаа мэдээсэбэ. Тиигэжэ артель нёдондонойхидо орходоо 3 дахин шахуу олон үндэгэ худалдаа юм.

Энэ амжалта колхозой эрхим шубуушадай үнэн шударгы ажалаар туйлагдаа. Артелиин 2-дохи бригадын шубуунай фермэдэ арбаад жэлдэ таhалгаряагүй хүдэлhэн Татьяна Романовна Сафонова шубуудаа hайнаар харууhалжа, энэ жэлэй үнгэрhэн 9 hара соо фермынгээ тахяа бүриhөө 70 үндэгэ абаад, гансаараа 30 гара мянган үндэгэ тушаагаа.

А. Афанасьев.

—9 hара соо—20 hарын түсэб—

Агуухэ Октябриин 42 жэлэй ойе угтуулан, Улан-Удын мяха-консервын комбинадай хүдэлмэрилэгшэд 10 hарынгаа түсэб октябриин 24-дэ дүүргэхэ уялга абаhан байгаа. Оролдосотойгоор ажаллаhанайнгаа ашаар тус комбинадайхид уялгаяа болзорhоонь 4 хоногоор урид, октябриин 20-до дүүргэжэ, нёдондоной энэ үеынхиhөө 42 миллион түхэригэй продукци үлүү ехээр үйлэдбэрилөө.

Комбинадай заводууд, цехүүдэй хоорондо социалистическэ мүрысөөн үргэн далайсатайгаар дэлгэрэнхэй. Консервын заводой (директорынь нүхэр Б. И. Бенедиктов), колбасагай заводой (директорынь нүхэр В. Ф. Волков), өөхэнэй цехын (начальнигынь нүхэр П. Г. Лисютин), техническэ фабрикадай цехын (начальнигынь нүхэр И. З. Гольдфарб) коллективүүд эрхим hайнаар ажаллажа, энэ мүрысөөндэ онсо шалгараа. Нүхэр Гольдфарбын хүтэлбэрилдэг цехынхид долоон жэлэйнгээ түрүүшын жэлэй түсэбые октябриин 20-до дүүргэбэ.

Малай гэдэhэ сэбэрлэдэг цехын хүдэлмэришэд нүхэд Ли И-лу, М. Мартынюк, Е. Грудинина, Чебунина гэгшэд бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллажа, байгша онойнгоо даабариие болзорhоонь 3 hара шахуу урид дүүргээд, долоон жэлэй хоёрдохи жэлэй түсэбөөр хүдэлжэ байна.

Тус предприятиин механизаторнууд Н. Качан, А. Степанов, М. Фефелов гэгшэд сагые уридлан ажаллажа, 9 hарын хугасаа соо 20 hарын нормо дүүргээ.

Мүнөө эндэ коммунистическэ ажалай цех, бригадын нэрэ зэргэдэ хүртэхын түлөө мүрысөөндэ 23 бригада, хоёр цех хабаадалсана.

Е. Бурдуковская, Л. Выровщикова, Е. Хороших гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг колбасагай заводой бригаднуудта коммунистическэ ажалай бригадын нэрэ зэргэ олгогдобо.

Н. Банзаров,
мяха-консервын комбинадай түсэблэлгын таhагай экономист.

Кяхтын аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхозой тракторист Максум Курбанталеевич Сабиров солото ажалаараа суурханхай. Нүхэр Сабиров уралан нарижуулгын олон дурадхал оруулаа. Һүүлэй үедэ наг шабхэ ашаха, зөөхэ түхеэрэлгэ зохёогоо. **Зураг дээрэ:** М. К. Сабиров. **А. Мантаевай** фото.

КПСС-эй ОБКОМДО, БУРЯДАЙ АССР-эй МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДТЭ

1959 ОНОЙ ҮНГЭРЬЭН ГУРБАН КВАРТАЛАЙ ТУРШАДА АЙМАГ, КОЛХОЗ, СОВХОЗУУДАЙ ДУНДА ДЭЛГЭРЬЭН СОЦИАЛИСТИЧЕСКЭ МҮРЫСӨӨНЭЙ ДҮНГӨӨР КПСС-эй ОБКОМОЙ, РЕСПУБЛИКЫН МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ДАМЖУУЛГЫН УЛААН ТУГ ҮГЭХЭ ТУХАЙ

1959 оной үнгэрhэн гурбан кварталай туршада аймаг, колхоз, совхозуудай дунда дэлгэрhэн социалистическэ мүрысөөнэй дүнгүүдые КПСС-эй обком, Бурядай АССР-эй Министрнүүдэй Совет хаража үзөөд, иигэжэ тогтообо.

Социалистическэ мүрысөөндэ эрхим дүн туйлаhанайнь түлөө Бурядай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, КПСС-эй обкомой дамжуулгын Улаан туг мүнгэн шантайгаар барюулха гэбэл:

I. МАЛАЙ ТОО ТОЛГОЙ ОЛОШОРУУЛГА, ГҮРЭНДЭ ХУДАЛДАЛГААР

Ахын аймагта (КПСС-эй айкомой секретарь нүхэр **Урбаев**, аймгүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр **Гулгонов**) дамжуулгын Улаан туг 3 мянган түхэриг шантайгаар барюулха. Тус аймаг гүрэндэ мал худалдаха жэлэйнгээ түсэб 103,8 процент дүүргээ гэхэ гү, али нёдондоной энэ үеынхидэ орходоо 1,6 дахин олон мал тушаагаа. Тиихэдэ эбэртэ бодо малаа 12 процентээр, хонидоо 13 процентээр олошоруулаа. Энэ аймагhаа бага дүнгүүдые туйлаhан Закаменай аймагhаа дамжуулгын Улаан туг абтаха болобо.

Гүрэндэ мал тушааха, малай тоо толгой олошоруулха талаар Яруунын аймагай hайн амжалта туйлаhыень тэмдэглэхэ.

Яруунын аймагай «Путь социализма» колхоздо (түрүүлэгшэнь нүхэр **Цыдыпов**, партийна организациинь секретарь нүхэр **Бахлаев**, зоотехник нүхэр **Жамбалов**) дамжуулгын Улаан туг мянган түхэриг шантайгаар барюулагдаха. Энэ колхоз гүрэндэ мал худалдаха жэлэйнгээ түсэб 128,9 процент дүүргэбэ. Ондоогоор хэлэхэдэ, нёдондоной энэ үеынхидэ орходоо 1,3 дахин ехэ мяха тушааhан болоно. Тиихэтэй хамта эбэртэ бодо малайнгаа тоо толгой 9,8 процентээр, хонидой 8,1 процентээр олошоруулhан байна.

Гүрэндэ мал худалдаха, мүн малайнгаа тоо толгой олошоруулха талаар Ахын аймагай «Улаан Аха» колхоз hайн дүн туйлаа гэжэ тэмдэглэгдээ.

Бичурын совхоздо (директорынь нүхэр **Юмсунов**, парткомой секретарь нүхэр **Фалилеев**, главна зоотехнигынь нүхэр **Башинов**) дамжуулгын Улаан туг мянган түхэриг шантайгаар барюулагдаха. Тус совхоз гүрэндэ мал худалдаха 3 кварталайнгаа түсэб 140 процент дүүргээ. Нёдондоной энэ үеынхидэ орходоо 470 центнер мяха ехээр худалдаа. Гадна эбэртэ бодо малайнь тоо толгой 4 процент, хонидойнь 8 процентээр олошоруулагдаа юм.

Мяха абаха, гүрэндэ худалдаха талаар Борьёогой совхоз hайн үрэ дүн туйлаа гэжэ тэмдэглэгдэбэ.

II. ҺҮ ҺААЛГА, ТЭРЭНИИЕ ГҮРЭНДЭ ХУДАЛДАЛГААР

Прибайкалиин аймагта (КПСС-эй айкомой секретарь нүхэр **Перевалов**, аймгүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр **Манжиханов**) дамжуулгын Улаан туг 3 мянган түхэригтэйгөөр үгтэхэ. Аймаг нёдондоной энэ үеынхидэ орходоо 10 процентээр ехэ hү абаа. Иигэжэ үнеэн бүриhөө 1490 килограмм hүн hаагдаба. Тэрэ тоодо сентябрь hарада үнеэн бүхэнhөө 156 килограмм hүн hаагдаhан байна. Тиигэжэ гүрэндэ hү худалдаха жэлэйнгээ түсэб 110,1 процент болгоод, үнеэдэй тоо толгой 10 процентээр олошоруулаа.

Һү hаали дээшэлүүлхэ талаар Хориин, Ахын аймагууд горьтой хүдэлмэри хээ гэжэ тэмдэглэгдэбэ.

Прибайкалиин аймагай Лазогой нэрэмжэтэ колхоздо (түрүүлэгшэнь нүхэр **Димов**, партийна организациинь секретарь нүхэр **Молоков**, зоотехнигынь нүхэр **Еранская**) дамжуулгын Улаан туг мянган түхэриг шантайгаар барюулагдаха. Колхоз hү hаалгаяа 8 процентээр дээшэлүүлээд, үнеэн бүриhөө 1717 килограмм hү hааба. Тиигэжэ гүрэндэ hү худалдаха жэлэйнгээ даабари 116,2 процентдэ хүргөөд, үнеэдэй тоо толгой олошоруулха түсэбөө дүүргээ.

Хориин аймагай **«Авангард»**, **Карл Марксын** нэрэмжэтэ, Түнхэнэй аймагай **XX партсъездын** нэрэмжэтэ, **«Новый путь»**, Закаменай аймагай **«Родина»**, Прибайкалиин аймагай **Сталинай** нэрэмжэтэ, Кабанскын аймагай **Сталинай** нэрэмжэтэ колхозууд hү hааляа дээшэлүүлжэ, гүрэндэ hү худалдаха жэлэйнгээ түсэб дүүргээд, үнеэдэйнгээ тоо толгой олошоруулаа. Иигэжэ тэдэ колхозууд магтаалда хүртэhэн байна.

Борьёогой совхоздо (директорынь нүхэр **Мельников**, парткомой секретарь нүхэр **Жабаев**, главна зоотехнигынь нүхэр **Уварова**) дамжуулгын Улаан туг мянган түхэриг шантайгаар үгтэхэ болобо. Энэ совхоз hү hаалгаяа 10 процентээр ехэдхээд, үнеэн бүриhөө 1748 килограмм hү hаагаа. Энээнтэй хамта үнеэдэй тоо толгой 22 процентээр олошороо, гүрэндэ hү худалдаха жэлэй түсэб 79,1 процент болгогдоо.

Хани халуун амаршалгануудай түлөө баясхалан хүргэбэ

...ССР-эй Верховно Советэй Пре...умэй Түрүүлэгшэ К. Е. Воро...овта, СССР-эй Министрнүүдэй ...эй Түрүүлэгшэ, Советскэ ...ай Коммунистическэ партиин ...ральна Комитедэй Нэгэдэхи ...етарь Н. С. Хрущевто Герма... Демократическа Республикын ...идент В. Пик, Германиин Нэ...эл социалистическэ партиин ...ральна Комитедэй Нэгэдэхи ...етарь В. Ульбрихт болон Гер... Демократическа Республи... Премьер-министр О. Гроте... телеграмма эльгээгээ. Герма... Демократическа Республикын ...улагдаhаар арбан жэлэй ойн ...эhэнтэй дашарамдуулан, хани халуун амаршалгануудые хүргэhэнэйнь түлөө К. Е. Ворошиловта, Н. С. Хрущевто, бүхы совет арадта өөhэдынгөө, Германиин Демократическа Республикын хүн зоной зүрхэнhөө тэдэнэр үнэн зүрхэнэй баясхалан хүргөө.

***

Германиин Демократическа Республикын байгуулагдаhаар 10 жэлэй ойтой дашарамдуулан, амаршалга хүргэhэнэйнь түлөө үнэн зүрхэнэй баясхалан хүргэhэн телеграммые СССР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыкода д-р Л. Больц эльгээhэн байна.

(ТАСС).

ТАСС-эй МЭДЭЭСЭЛ

Замбуулин соогуур дабшадаг советскэ гурбадахи ракетын ябаса тухай

Газар дээрэhээ харагдадаггүй hарын хубиие буулгажа, тэрэ буулгабаряа Газарта дамжуулан үгэхын тулада түби хоорондын автоматическа станци дээрэ тодхогдоhон аппаратура научно-шэнжэлэлгын программаар хараалагдаhанай ёhоор, октябриин 7-до Москвагай сагаар 6 час 30 минутада хүдэлгэгдэhэн байна.

Һарын дүрсэ буулган абахын тулада түби хоорондын автоматическа станци өөрыень иишэ тиишэнь шэглүүлхэ түхеэрэлгэ болон фототелевизионно аппаратураар хангагданхай юм. Тиихэдэ энэ аппаратурань фотопленкые тодо болгожо гаргадаг тусхай автоматическа түхеэрэлгэтэй.

Һара Наран хоёрой хоорондуур станциин гаража ябаха үедэ, тиихэдэ hарын харагдадаггүй талын 70 шахуу процентые Наранай гэрэлтүүлжэ байха үедэ фотографировалха саг тодолон олдоhон байха юм. Энэ үедэ станци Һарын нюрууhаа 60—70 мянган километртэ дабшажа ябаhан байна.

Залан шэглүүлхэ түхеэрэлгэнь тусхай командаар хүдэлжэ эхилхэдээ, hарын нүгөө тала руу аппаратурын объективүүдэй хараад байхаар станциие эрьелдүүлэн шэглүүлээд, фотоаппаратурые хүдэлгэхэ дохёо үгэhэн байна.

Һарын дүрсэ буулган абалга 40 шахуу минута соо үргэлжэлөө, тиихэдэ hарын нилээд олон буулгабаринууд хоёр ондоо хэмжүүртэйгээр абтаhан байха юм.

Фотопленконуудые тодо болгожо гаргаха хүдэлмэри түби хоорондын станци дээрэ автоматическаар хэгдэhэн байна.

Һарын фотозурагуудые дохёо үгэжэ, газарта дамжуулха хүдэлмэри радиотехническэ тусхай түхеэрэлгээр бэелүүлэгдээ. Энэ түхеэрэлгэ нэгэн доро научна хэмжэлгэнүүдэй мэдээнүүдые дамжуулха, станциин дабшадаг замые тодорхойлхо, тэрэшэлэн Газарhаа түби хоорондын станцида дохёо дамжуулжа, тэрэнэй хүдэлмэриие залан ударидаха арга олгоhон байна. Телевизионно аппаратурань юрын, яhала тодо зурагуудые дамжуулан үгэhэн байна.

Һарын харагдадаггүй хубиин даб дээрэ гаргагдаhан түрүүшын зурагууд зохихо тайлбаринуудтайгаар октябриин 27-до «Правда», «Известия» газетэнүүдтэ, саашадаа научна хэблэлдэ толилогдохо.

Һарын харагдадаггүй хубиин кратернууд, хада уулануудд болон бусад онсо өөрэ зүйлнүүдтэ нэрэ үгэхын тулада СССР-эй Наукануудай академидэ комисси байгуулагдаа.

Түби хоорондын замбуулинай дайда соо научно-шэнжэлэлгэ хэхэ аппаратура түби хоорондын автоматическа станци дээрэ тодхогдоhон байгаа. Научна шэнжэлэлгын үрэ дүнгүүд Газар дээрэхи станцинуудаар пленко дээрэ бэшэгдээд, мүнөө согсологдожо байна.

Түрүүшынгээ эрьесын үедэ түби хоорондын автоматическа станциин хүдэлмэри иимэ юумэ харуулаа:

орёо нарин, урид тодорхойлогдоhон замаар замбуулин соогуур ниидэлгэ амжалтатайгаар туйлагдаа;

замбуулин соогуур дабшажа ябаhан юумые, иишэ тиишэнь залан шэглүүлхэ зорилго шиидхэгдээ;

замбуулин соогуур радиотелемеханическа холбоо байгуулха, телевизионно зурагуудые дамжуулха ябадал бэелүүлэгдээ;

Һарын нүгөө талын мүнөө хүрэтэр шэнжэлэгдэхэ аргагүй байhан хубиин зураг буулгагдаhан, бусад хэдэн олон научна мэдээнүүд абтаа.

Октябриин 27-ной 20 часта түби хоорондын станци Газарhаа 484 мянган километр холо ошоод, дабшажа ябаха.

Түби хоорондын автоматическа станциин дабшаха замые наринаар тодорхойлолго юу харуулнаб гэхэдэ, энэ станци табигдаhан сагhаа хойшо багсаахада хахад жэл соо ниидэхэ, тиихэдээ Газарые 11—12 дахин тойрохо байна. Энэ болзорой үнгэрхэдэ, түби хоорондын станци Газарые тойроhон агаарай үсхэн хубида орожо, шатажа үгы болохо байна.

Союзай Соведэй, Национальностьнуудай Соведэй хуули гаргаха hанамжа, дурадхалнуудые оруулдаг комиссинуудай заседанинууд

СССР-эй Верховно Советэй Союзай Соведэй болон Национальностьнуудай Соведэй хуули гаргаха, hанамжа, дурадхалнуудые оруулдаг комиссинуудай заседанинууд нүхэд Д. С. Полянскиин болон Д. Р. Расуловай түрүүлэлгэ доро 1959 оной октябриин 26-да Кремль соо болоо.

Бюджедэй талаар ССР Союзай болон союзна республикануудай эрхэ тухай хуулиин проектые, СССР-эй Верховно Соведэй депутадые депутадhаань болюулха гурим тухай хуулиин проектые СССР-эй Верховно Соведэй гурбадахи сессиин зүбшэн хэлсэлгэдэ табиха гэжэ комиссинууд шиидхэбэри гаргаа.

Комиссинуудай заседанинууд дээрэ мүн бусад асуудалнууд хаража үзэгдэhэн байна.

Тоосоото-һунгуулиин партийна суглаануудһаа

ПАРТИЙНА ХҮТЭЛБЭРЕЭ ҺУЛАДУУЛХАДАНЬ

Иволгын кондитерска фабрикын, партийна организациин секретарь нүхэр **Дорожкина** богонихон саг соо тоосоото элидхэлээ хээд, трибунаһаа буушаба. Политическэ хүдэлмэри, ажалай журам тухай юрэнхы үгэнүүдээр элидхэлэйнгээ эхэнхи хубиие дүүргээд, хэдэн олон дутагдалнуудые халта мүлтэ дурдаад лэ секретарь тоосоото элидхэлээ дүүргээ. Мүн зарим коммунистнуудай, тэрэ тоодо хүтэлбэрилхы тушаалтай коммунистнуудай зүгһөө бүдүүрхүү, албан хойрог ябадал гаргаха баримтануудай үзэгдэдэг тухай баһал халта дурдаһан байха юм.

Нэгэ үгөөр хэлэхэдэ, ажал хүдэлмэри тухайгаа коммунистнуудые нюуса далдагүйгөөр, эдэбхитэйгээр хөөрэлдүүлхэ, тоосоото үе соо партийна организациин бэелүүлһэн хүдэлмэриие, дутуу дундануудыень, алдуу эндүүнүүдыень зүбшэн хэлсүүлхэ элидхэл боложо шадаагүй. Теэд элидхэлэй хэды халирхай, гол шухала дутагдалнуудай, тэдэнэй шалтагаануудай миил «эльбэгдээд» гарашаһан байбашье һаань, үгэ хэлэһэн коммунистнууд элидхэлыень нэмээжэ, һонирхолтой хөөрэлдөөн, шанга шүүмжэлэл болоо.

Үгэ хэлэһэн хүн бүхэн (суглаанда хабаадагша коммунистнууд бултадаа тооной үгэ хэлээ) предприятиингаа ажал хүдэлмэри тухай ехээр һанаагаа зобожо байһан тухайгаа мэдүүлжэ, дутуу дундануудаа элирүүлэн, өөһэдынгөө һанамжа дурадхалнуудые оруулба.

Олон хүн ажал хүдэлмэри тухайгаа хэлэхэ зуураа, фабрикынгаа директор нүхэр Хусаевые шангаар шүүмжэлбэ. Нүхэр Хусаев болохотойшье, болохогүйшье газарта уур сухал боложо, хүдэлмэришэдөө элдэбээр хараажа, зандаржа, мүртэй шалтагаангүйгөөр ажалһаань намнажа байдаг заншалтай гэжэ коммунистнууд шүүмжэлээ.

Түрүүлжэ үгэ абаһан коммунист нүхэр **Соковиков** хүдэлмэришэдөө гэр байраар хангаха тухай асуудалые тон зүб табиба.

Гэр байрагүй дээрэһээ мүнөө жэлэй 9 һара соо фабрикаһаа 90 хүн гаража, оройдоол 28 хүн ажалда абтаһан байна. Хүдэлмэришэдэй олоороо ажалһаа гаража ошодог шалтагаануудай нэгэн юуб гэхэдэ, ажалай мүртэйгөөр эмхидхэгдэдэггүй дээрэһээ салин хүлһэ багаар абадаг хүнүүд ондоо хүдэлмэри бэдэрнэ, мүн фабрикын директор нүхэр Хусаев хэнтэйшье зүбшэнгүй, өөрынгөө дураар хүнүүдые ажалда абажа, ажалһаа гаргажа байдаг.

— «Үри шэримнай үһэнһөөмнай олон» болошоо. Манда адли нэгэшье организаци ойро дүтэ үгы болоо,—гэжэ коммунист нүхэр **Олейников** хэлэбэ. Үри шэримнай миллион түхэригтэ хүрэхэ дүтэлбэ. Энэ ехэ үриһөө гарахын тулада бүтээн гаргадаг продукциингаа шанарыень лэ һайжаруулха, наймаанда гүйсэтэй болгохо зэргэтэйбди. Энэ хадаа манай бултанаймнай оролдохо хэрэг.

Тоосоото элидхэлээр һайшаалтай шиидхэбэри баталан абтаба.

И. Попов.

Ажахынгаа хүгжэлтэдэ һулаар нүлөөлнэ

Һаяхан Закаменай «40 лет Октября» колхозой партийна эхин организациин тоосоото-һунгуулиин суглаан болоо.

Үнгэрһэн тоосоото үе соо колхозой партийна организаци, правлени ниитын ажахы бэхижүүлхэ, тэрэниие саашаданиь түргөөр хүгжөөхэ, колхозниигуудай ажабайдал һайжаруулха асуудалнуудаар бага бэшэ хүдэлмэри хэһэн байна.

Гэхэтэй хамта, ниитын ажахые саашадань хүгжөөхэ, адуу малай тоо толгой олошоруулха, ашаг шэмыень дээшэлүүлхэ хэрэгтэ ехэхэн дутагдалнууд бии байһаар. Колхозой партийна организаци, правлени ажахыгаа саашадань хүгжөөхэ арга боломжонуудаа гүйсэдөөр хэрэглэжэ шаданагүй.

Адуу малаа олошоруулха талаар абаһан социалистическэ уялгаяа колхоз дүүргээдүй. Мүнөө 100 эхэ мал бүриһөө 62 тугал, 44 хурьган абтаад байна. Адуу малай үүлтэр һайжаруулха талаар биратай хүдэлмэри хэгдэнэгүй. Үнеэд болон хонидые искусственна аргаар үрэжүүлхэ түсэб хангалтагүйгөөр дүүргэгдэнэ.

Артелиин правлени, партийна эхин организаци һү һаалгаяа дээшэлүүлхэ асуудалые муугаар шиидхэнэ.

Колхозниигуудай ажалай журам һуларанхай. Артелиин зарим гэшүүд ниитын ажалда оролдолго, үүсхэлгүйгөөр хүдэлмэрилнэ. Эндэхи 10-гаран колхозниигууд Уставаар хараалагдаһан ажалта үдэрөө олоодүй.

Тоосоото үе соо партийно-эмхидхэлэй болон ойлгууламжын хүдэлмэри мүн лэ горьтойхон дутагдалтайгаар ябуулагдаһан байна. Бүхэли жэл соо оройдоол 1 хүн КПСС-эй гэшүүндэ кандидадаар абтаа, партийна суглаанууд дээрэ ажахыгаа саашадань түргөөр хүгжөөхэ, бэхижүүлхэ гол шухала асуудалнууд үсөөн хэлсэгдэпэн байна.

—Комсомолшууд болон залуушуулай дунда ойлгууламжын, хүмүүжүүлгын хүдэлмэри муугаар ябуулагдана, тиимэһээ ажалай журам эбдэхэ, ниитын ажалда хайнга хэрэгээр хабаадаха ушар үзэгдэнэ.

Партийна суглаан дээрэ абтаһан зарим тогтоолнууд бэелүүлэгдэнэгүй, парторганизациин секретарь Ж. Будаев тэдэнэй дүүргэлтые һулаар шалгана, коммунистнуудгаа шанга эрилтэ табинагүй,—гэжэ коммунистнууд Б. Дамбаев, Ж. Бадмаев, С. Бодеев хэлээ.

Б. Ванчиков.

Һургуулиин партийна организациин секретарьнарай семинар үнгэрбэ

Октябриин 18-һаа 23 болотор КПСС-эй Бурядай обкомдо республикын техникумүүдэй, һургуулинуудай партийна эхин организациин секретарьнарай табан үдэрэй семинар болоо. Семинар дээрэ «Энэ үеын соёл сурталай хүдэлмэриин зорилгонууд тухай» КПСС-эй обкомой секретарь нүхэр Ц. О. Очиров, «Һургуулинуудые ажабайдалтай холбоо барисаатай болгохо тухай» республикын гэгээрэлэй министр нүхэр С. С. Бадмацыренов, «Һургуулиин пионер, комсомолой организацинуудай хүдэлмэриие шэнээр ябуулха тухай» ВЛКСМ-эй обкомой секретарь нүхэр В. П. Шабагоров гэгшэд һургуулиин партийна эхин организациин секретарьнарта лекци уншаба.

Семинарта хабаадагшад Улан-Удын 65-дахи дунда һургуулида ошожо, тэрэ һургуулиин хүдэлмэриин дүй дүршэлтэй танилсаа. Мүн тэдэнэр тус һургуулиин һуралсалай-туршалгын ажахытай, һуралсалай мастерскойнуудтай, эдир натуралистнуудай станцитай танилсаһан байна.

Семинарай һүүлшын үдэртэ һургуулиин партийна организациин хэдэн секретарьнар өөһэдынгөө ажал хүдэлмэриин дүй дүршэл тухай семинарта хабаадагшадта хөөрэжэ үгөө. Жэшээлхэдэ, Ново-Сэлэнгын дунда һургуулиин директор нүхэр И. Суетин һургуулиин һуралсалые шэнэлэн хубилгажа, һуралсалые ажабайдалтай холбоо барисаатай болгохын түлөө ямар бэлэдхэлэй хүдэлмэри хэгдэжэ байһан тухай хэлээ. Мүн Кударын аймагай Ехэ Кударын дунда һургуулиин партийна организациин секретарь нүхэр И. Коновалов ажалшадай дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэри багшанарай ямар зэргээр ябуулжа байһан тухай хөөрэжэ үгөө. Тэрэшэлэн Мухаршэбэрэй аймагай Суулгын дунда һургуулиин партийна организациин секретарь нүхэр Балданов, хүдөө ажахын техникумэй партийна организациин секретарь нүхэр А. Стрижева, Хэжэнгын дунда һургуулиин партийна организациин секретарь нүхэр Н. Дондукова болон бусад, хамта 13 хүн семинар дээрэ үгэ хэлээ.

Манда дайн сэрэг хэрэггүй, хэхэ ажалнай ехэ гэжэ совет хүнүүд мэдүүлнэ

Гүнзэгы баяр хүргэнэбди

Һаяхан Ново-Сэлэнгын дунда һургуулиин багшанар, эндэхи хүдэлмэрилэгшэд митингдэ сугларжа, Никита Сергеевич Хрущевой США ошожо, үрэ дүн ехэтэйгээр айлшалжа ерэһыень һайшаажа байһанаа мэдүүлбэ.

Нүхэр Хрущевой Америкын Холбоото Штадуудаар айлшалһан тухай һургуулиин партийна организациин секретарь нүхэр Л. Баторова элидхэл хэбэ. Тэрэнэй һүүлээр олон хүн үгэ хэлэжэ, бүхы дэлхэй дээрэ амгалан байдалай түлөө Никита Сергеевич Хрущевой эршэмтэйгээр оролдожо байһыень дэмжэжэ байһан тухайгаа хэлэһэн байгаа.

Суглаанда хабаадагшад Коммунистическэ партидаа, Советскэ правительстводаа болон Никита Сергеевичтээ үнэн зүрхэнэй баяр хүргэжэ, арадай гэгээрэлэй хүдэлмэридэ һайн амжалтануудые туйлаха байһанаа мэдүүлһэн резолюци абаба.

Б. Бадмаев.

Ажалаараа харюусахабди

Хэлхеэ холбоошод хэнһээшье түрүүн элдэб һонинуудые дуулаһан байдаг. Никита Сергеевич Хрущевой США-гаар айлшалжа байха үедэ хэлхеэ холбооной Байкало-Кударын конторынхид ехэ һонирходог. байгаа.

Һая энэ конторынхидой суглаан боложо, нүхэр Хрущевой США-гаар айлшалһаниие, тэндэ ябахадаа бүтээһэн хэрэгүүдыень һайшааба.

— Дэлхэйн хоёр ехэ оронууд — СССР США хоёр амгалан тайбанаар ажаһууха гүйсэд арга боломжотой. Буу зэбсэг түхеэрэлгээр бэшэ, харин амгалан ажалаараа хоорондоо мүрысэхэ ёһотойбди. Одоол тиихэдэ али гүрэнэймнай байгуулалтын булюу һайн байһаниинь элирхэ, — гэжэ техник нүхэр Щепин хэлэбэ. — Уласхоорондын шанга байдал һуларуулхын, арад зондо амгалан тайбан байдал хангахын тулада парти, правительствынгаа иигэжэ оролдожо байхада бидэнэр үнэн сэхэ, амжалтатай, илалтатай ажалаараа харюусаха ёһотойбди.

Телефоной станцинуудые шалгажа байдаг нүхэр Суранов, конторын начальник нүхэр Ларкин гэгшэд тэрэнэй үгые халуунаар дэмжэхэ зуураа, нүхэр Хрущевой США-да ошожо, ехэ хэрэг бүтээжэ байһан тухай хэлэбэ.

Е. Ненашев.

Луганска область. Ильичын нэрэмжэтэ Кадиевска шахтын хэдэн инженернүүд үнэтэ үүсхэл гаргаа. Техническэ эрдэм тэдэндэ дамжуулан үгэхэ, теоретическэ болон ажалайнь бэлэдхэлые дээшэлүүлхэ зорилгоор шахтын хүдэлмэришэдые шефтээ абаха гэжэ тэдэнэр шиидэһэн байна. Шахтын партийна организаци, бүхы мэргэжэлтэд инженернүүдэй энэ үүсхэлыень халуунаар дэмжээ. **Зураг дээрэ:** 15-дахи участогай начальник ашагта малтамалнуудай талаар инженер Николай Родоман (баруун гарһаа хоёрдохи) шахтые тулажа бүхэлдэг комсомолнууд (зүүн гарһаа) Николай Резван, Степан Белак болон Анатолий Белевкин гэгшэдтэй заняти үнгэргэжэ байна. **ТАСС-эй фотохронико.**

Сэлэнгын хонинной совхозой 4-фермын овощь ургуулагша Андриян Васильевич Еранский овощиин үндэр ургаса хуряаба. Ганса капуста гектар бүриһөө 200 центнер абаа. **Зураг дээрэ:** Еранский.

А. Мантаевай фото.

Аймагай газетэнүүдэй хуудаһануудһаа

16 КИЛОГРАММ ТУРНЕПС

«Победа» колхозой огородшодой дунда дааһан хэрэгээ һайса мэдэхэ хүнүүд олон юм. Звеньевод Елена Георгиевна Макеевская тэдээнние түрүүлэнхэй ябадаг. Энэ нүхэрнай наһажаал болобошье, артелиингаа ажахые улам хүгжөөхын тула шармайн оролдодог юм.

Илангаяа мүнөө жэл Елена Георгиевна огородой эдеэнэй үндэр ургаса абахын тула бага бэшэ хүдэлмэри хэһэн байна. Тиигэжэ капуста, морковь, турнепсын баян ургаса абаа.

Эрхим огородшон Елена Георгиевнагай ургуулһан зарим турнепсын шэгнүүр 16 килограмм болобо. Тиихэдэ эшэнь 6 килограмм татаа.

«Красный байкалец» гэжэ Хойто-Байгалай аймагай газетэһээ.

ШЭНЭ БАРИЛГАНУУД

Итанцын леспромхозой хүдэлмэришэд, алба хаагшад энэ жэл барилгын хүдэлмэри үргэнөөр ябуулна. Гэгээрэлэй эмхи зургаануудай, байрын гэрнүүдэй барилга, соёлой добтолгын түсэбэй ёһоор эрхилэгдэнэ.

Байгша оной эхинһээ хойшо леспромхозой һуурин газарнуудтань 30 гаран гэр ашаглалгада үгтөө. Тиигэжэ 27 үрхэтэ айл шэнэ гэрнүүдтэ ороһон байна.

Татаурово тосхон шадархи тайга соо Итанца голой эрьеые зубшан хүдэлмэришэдэй шэнэ тосхон бүридэжэ байнхай.

Жэлэй дүүрэтэр үшөө 10 гэр ашаглалгада оруулагдахаар хараалагдана.

ХАНИ БАРИСААНАЙ УДЭШЭ

Аймагай Культурын байшанда ород, хитад арадуудай хани барисаанай үдэшэ үнгэргэгдөө.

Агууехэ хоёр арадай халуун хани барисаан тухай элидхэл аймгүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр Манжиханов хэбэ.

«Знамя победы» гэжэ Прибайкалиин аймагай газетэһээ.

ЗАЛУУШУУЛАЙ ҮҮСХЭЛ

«Залуушуул, мал ажалай фермэдэ ошожо ажаллая!» гэһэн ВЛКСМ-эй областной комитедэй уряае совхозой нэгэдэхи отделениин хоёрдохи бригадын комсомолшууд болон залуушуул һайшаан дэмжэжэ байна. Совхоз соогоо эгээл түрүүлэн нүхэд Бадмацыренова, Балданова болон бусад фермэдэ ошожо ажаллаха үүсхэл гаргаба. Эдэнэр һаалишад болохо гэжэ шиидээ. Мүн нүхэд Эрдынеев, Цырендоржиева гэгшэд малшан болохонь.

Комсомолшууд, залуушуулай энэ үүсхэлые совхозой дирекци, партийна комитет дэмжээд, тэдэнэрэй ажалдаа амжалта туйлахыень хүсэбэ.

«Красная Иволга» газетэһээ.

ЭДЭБХИТЭЙ ҺУРАГШАД

Ехэ Куналейн дунда һургуулиин һурагшад сулөотэй сагаа дэмы үнгэргэнэгүй. Тэдэнэр хэшээлэйнгээ һүүлээр түмэрэй хаядаһа суглуулжа тушаана.

Һүүлэй хэдэхэн үдэрэй туршада 800 центнер түмэр түдэгэ тушаагаа. Илангаяа дүрбэдэхи классай һурагшад ехэ юумэ суглуулһан байна. Мүнөө түмэрэй хаядаһа суглуулга үргэлжэлһөөр.

«Победа» гэжэ Тарбагатайн аймагай газетэһээ.

ПИОНЕРВОЖАТАНУУДАЙ СЕМИНАР

Һаяхан Хэрэндэ пионервожатануудай семинар боложо, аймаг соохи 24 һургуулиин пионервожатанууд хабаадаа.

Семинарай һүүлээр һонирхолтой танца наадажа, дуу дуулажа һуурһан байна.

«Красное знамя» гэжэ Түнхэнэй аймагай газетэһээ.

ЗАЛУУ ҺААЛИШАНАЙ АМЖАЛТА

Энэ жэлэй зун «Путь Октября» колхозой гэшүүн Леонид Афанасьев һаалишан болохо гэжэ шиидээд, правлениингаа түрүүлэгшэдэ хандаһан юм.

Уданиьегүй колхозой правлени залуу колхозниигой үүсхэлые дэмжэжэ, һаалишан болгоо һэн.

Мүнөө нүхэр Афанасьев нүхэдэйнгөө этигэл найдабариие һайнаар харюулжа байна. Намар үбэлдөө дааһан үнеэдһээ һү ехээр һаахын тула шармайн оролдоно.

«Кударинский колхозник» газетэһээ.

Социалистическэ обшествые бэхижүүлхэ, хүгжөөхын түлөө Коммунистическэ партиин тэмсэл. Ороноо хамгаалгые шангадхалга

(1937—1941 оной июнь)

Партийна гэгээрэлэй һуралсалай шэнэ жэлдэ манай алдарта Коммунистическэ партиин түүхые шудалха таатай зохид эрхэ байдал бии гээшэ. Юуб гэхэдэ, мэнэ һаяхан «Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин түүхэ» гэһэн шэнэ ном (учебник) гараа. Энэ жэлэй эхиндэ манай партиин түүхэтэ XXI съезд үнгэржэ, марксизм-ленинизмын теориие улам саашань хүгжөөһэн, социализмһаа коммунизмда дамжан ороолгын гурим ёһые тодорхойлһон байна.

Шэнэ номой гараһантай дашарамдажа, олонхи кружогууд мүнөө жэлдэ партиин түүхые 1937 онһоо хойшонхи үеһөө эхилэн шудалха гэжэ шиидэбэ. Юундэб гэхэдэ, урда урдын жэлнүүдтэ партиин түүхые «Хуряангы курсын» ёһоор 1937 он болотор нилээд шудалжа гарагдаһан юм.

Һуралсалай мүнөө жэлэй эхиндэ партиин түүхэ шудалха кружогууд түрүүшынгээ хоёр хэшээлнүүдтэ партиингаа түүхые 1937 он болотор богонихоноор дабтажа гараба.

«Социалистическэ обшествые бэхижүүлхэ, хүгжөөхын түлөө Коммунистическэ партиин тэмсэл. Ороноо хамгаалгые шангадхалга (1937—1941 оной июнь)» гэжэ нэрэтэй 14-дэхи бүлэгһөө Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин түүхые удаадахи хэшээлнүүдтээ шудалжа эхилхэ юм. Энэ бүлэгые хоёр хэшээлэй (хамтадаа 4 часай) туршада шудалжа гараха болоно. Нэгэдэхи хэшээлдэ, жэшээнь, иимэ дүрбэн асуудалнуудые хаража болохо байна.

Түбхын түрүүндэ 1937—1938 онуудай үедэхи **СССР-эй уласхоорондын байдалые хаража үзэхэ шухала.** 30-аад онуудта дэлхэйн гол томо капиталистическэ оронуудай хоорондохи зүрилдөөнүүд улам улам шангадажа байба. Капиталистическэ оронуудай экономическа талаараа тэгшэ бэшээр хүгжэдэг тула тэдэнэй зариманиь шуһата дайнай хүсөөр юртэмсэ дэлхэйе шэнээр хубааридха һэдэлгэ гаргадаг һэн. Тиин фашистска Германи, Итали болон Япон гэдэг гүрэнүүд хажуугаархи оронуудтаа добтолон орожо, дайн сэрэгэй дүлэ үргэнөөр дэлгэрүүлжэ байба. Тэдэнэр бүхэдэлхэйн дайнай аюул тодхоһон юм.

Иимэ харюусалгата уласхоорондын оршон байдалда манай Коммунистическэ парти, Советскэ правительство бүгэдэ ниитын аюулгүй байдал хангахын, дай үүдхэгшэдтэ харюу сохилто үгэхын талаар эрид ябуулгануудые хэһэн байна. Эб найрамдал абархын тула Советскэ Союзай тэрэ үедэ эдэбхитэйгээр ябуулһан гадаадын политикые онсо анхаралтайгаар шудалха зэргэтэй.

Австриие фашистска Германиин эзэмдэжэ абаад байхада Советскэ правительство фашистска булимтаралгын саашадаа дэлгэрхэ ябадалые хорихын зорилгоор бүхы оронуудта хандажа, 1938 оной мартда мэдүүлгэ хээ һэн. Тэрэ мэдүүлгэ соонь фашистска булимтаралгын урдаһаа бүхы оронуудай хүсэ шадалые элсүүлхэ хэрэгтэ Советскэ Союз хабаадалсахаар бэлэн байна гэжэ хэлэгдэһэн юм.

Чехословакида добтолон орохоор фашистска Германиин дугташажа байхада Советскэ Союз мүн лэ хэдэ хэдэн шухала мэдүүлгэнүүдые хээ бэлэй. Тэндэнь Чехословакида туһалха талаар бодото хэмжээнүүд хараалагдаһан байгаа. Теэд фашистска Германи болон Японие Советскэ Союз тээшэ добтолон орүүлхаар тухиржа байһан Англи, США, Франциин монополистнууд Чехословакиие немецкэ фашистнуудай аманда табижа үгэжэрхиһэн юм.

«Бусад оронуудай хэрэгүүдтэ оролсохогүй» гэһэн политикые ябуулнабди гээд Англи, Франци, США-гэй правительствонууд мүн Испанида фашизмын зонхилолго байгуулхадань туһалаа бэлэй. Иимэ болоод байхада, манай парти, правительство фашистска булимтарагшадта хамтын сохилто эмхидхэхын тула баруун оронуудтай хэлсээ хэжэ бүтэхэгүй байһаниие элирүүлбэ.

Нэгэдэхи хэшээлдэ үзэгдэхэ хоёрдохи асуудалынь гэхэдэ, **СССР-тэ социалистическэ общество байгуулжа дүүргээд, социализмһаа коммунизмда шата дамжан шэлжэн оролгын үе болоно.**

Хоёрдохи табан жэлэй түсэбые 1937 ондо амжалтатайгаар дүүргэһэнэй ашаар СССР-тэ социалистическэ общество юрэнхы дээрээ байгуулагдаба. Манай орон социалистическэ байгуулалтые дүүргэнтэжэ, социализмһаа коммунизмда шэлжэн орохо замда оробо.

Энэ асуудалые шудалхада социализм, коммунизм гээшэ коммунистическэ обществын хоёр шатануудынь мүн гэжэ тодорхойлхо хэрэгтэй. Социализм болбол коммунизмын доодо шатань юм. Саашадаа хүгжэхэ тумаа социализм хоёрдохи шатынгаа илалтые хангаха байна.

Манай орондо социализмын илаһанай ашаар советскэ обществын моральна болон политическэ нэгэдэл байгуулагдаа. Энэ үедэ коммунистическэ байгуулалтые хүтэлбэрилхэ талаар манай партиин үүргэ бүри ехээр дээшэлбэ. Социалистическэ үйлэдбэриин харилсаануудые бэхижүүлхэ, саашадань хүгжөөхэ, ороной үйлэдбэриин хүсэнүүдые улам ехээр дэлгэрүүлхэ зорилготой байгаа. Шэнэ, социалистическэ үеын оршон байдалда промышленность болон хүдөө ажахые хүтэлбэрилхэ арга шадабариие шэнэдхэн хубилгаха шухала байгаа.

Тиихэтэй хамта ажалшадые коммунистическэ ёһоор хүмүүжүүлхэ, илангаяа ажал хүдэлмэридэ, олониитын эд зөөридэ социалистическэ ёһоор хандахаар хүмүүжүүлхэ гээшэ онсо ехэ удхашанартай болоо һэн. Арад зоной ажаһуудал, культурна хэмжээе саг үргэлжэ дээшэлүүлхэ тухай парти, правительство бүри ехээр анхарал оролдолго гаргадаг бэлэй.

Манай ороной хүгжэлтынгөө шэнэ шатада ороод байхада Коммунистическэ партиин үмэнэ шэнэ, ехэ харюусалгатай зорилго табигдаа һэн. Социалистическэ байгуулалтын илалтын түлөө тэмсэлэй үедэ манай парти ажахые хүтэлбэрилхэ, партийна хүдэлмэриие ябуулха талаар ехэхэн дүй дүршэлтэй болоһон юм. Гэбэшье партийна организацинуудай ажал хүдэлмэридэ горьтойхон дутагдалнууд тохёолдоо.

1937 оной февраль-март һаранuудта болоһон ВКП(б)-гэй Центральна Комитедэй Пленум эдэ дутагдалнуудые элирхэйлжэ, партийна хүдэлмэриие саашадань һайжаруулха тухай хэмжээнүүдые хараалаа бэлэй. Имагтал партийно-политическэ хүдэлмэриие амжалтатайгаар ябуулһанай ашаар ажахын амжалта бодото дээрээ туйлагдаха юм гэжэ Пленум заагаа һэн. Ажахын эмхи зургаануудые хүтэлбэрилхэ тухай агууехэ Ленинэй заабаринуудые хүсэдөөр ойлгожо абахыень коммунистнуудые Центральна Комитет уряалба.

Партийна хүдэлмэриие шэнэдхэн һайжаруулһанай ашаар хүн зон... дай дунда ябуулагдадаг хүдэл... ри нилээд һайжараа. Партиин ... тэлбэри доро СССР-эй Верхо... Соведые һунгаха һунгалта һайн бэлэдхэгдэжэ, коммунистнууд ... лон партийнабэшэ хүнүүдэй ... дэл гайхамшагта илалта туйла...

Социализмын илаһанай аш... партийна болон советскэ демо... тиин улам саашадаа һалбаран... гэрхэ бүри ехэ арга боломжо... болоо һэн. Теэд И. В. Стали... шүтэхэ ябадалай дэлгэрһэнһэ... ложо, партийна болон советскэ ... мократи бүдүүлигээр эбдэгдэ... байгаа.

Нэгэдэхи хэшээлэй гурба... асуудалынь болохо **партиин X... съезд** тухай хаража үзэхэдэ б... моор. Энэ съезд хадаа манай ... тиин, бүхы ороной ажабайд... онсо ехэ удхашанартай ба... юм. Съезд дээрэ хэһэн тоос... элидхэл соогоо И. В. Сталин С... эй уласхоорондын, дотоодын ба... лые, партиин доторой ажаба... лые гүнзэгыгөөр шэнжэлбэ.

Хүн бүхэндэ хүртэхэ проду... гаргалгаар томо капиталисти... оронуудые хүсэхэ, ахижа гар... гэһэн СССР-эй гол экономиче... зорилгые съезд хаража үзэһэн б... гаа. Энэнь түүхын удхашанар... байба.

Съезд дээрэ марксизм-лени... мын хэдэ хэдэн теоретическэ а... далнууд табигдаа. Тэдэнэй тоод... циализмһаа коммунизмда о... үедэ гүрэнэй байха тухай асуу... советскэ интеллигенци тухай, ... рээндэ зүбөөр хандаха тухай ... хала асуудалнууд байгаа бэлэ...

СССР-эй арадай ажахые хүгж... хэ гурбадахи табанжэлэй тү... (1938—1942 онууд) тухай асуу...

эды болотор нобшорхо юм?

«Победа» артель адууһа малайн тоо толгойе түргэн олошоруулхаар шэмнын эрид дээшэлүүл- Мухаршэбэрэйнгээ аймагай түжахынуудай зэргэдэ гараха эн аргатай. Тэдэ нёдондо ма- үбэлжэлгын муугаар үнгэргэ- дээрэһээ энэ колхоздо оло- толгой үхэр мал хороһон, гар- н байна. Жэшээлхэдэ, байг- нёдоной январиин эхинһээ хойшо ногооной гаратар энэ 89 толгой мал, 304 гахай, 219 хонин лаа. Адуу малайншье ашаг мүртэй дээшэлнэгүй. Үнгэр- 9 һарын туршада тус артель н бүриһөө оройдоол 597 литр һаһан, хонин бүриһөө 2,4 килом ноһо хайшалһан, 100 толгой малһаа 68 хурьга, 58 тугал һан байха юм.

ҮБЭЛЭЙ ХҮЙТЭН ХАЙРЛАХАГҮЙ

Мүнөө үедэ тус колхоздо малай ра заһабарилха, бэлдэхэ тушаа шье хэгдэнэгүй шахуу. Олохон эй туршада эндэ типовой һайн ра оройдоошье баригданагүй. эһээ байрануудайнь олонхинь шаржа, ехэ заһабарилгада оро- болошонхой. Жэшээнь, Хара- бэр тосхондо һаалиин 3-дахи ртэ байрладаг. Эндэ 120 үнеэн лжэхэ юм. Тиигэбэшье малайнь шарһан байрын зариманиинь үмэ унажа байна. Гадна энэ байа малынь зуһаһан байгаа. Тээд эйнь шэбхэ, шабааһаншье өө болотор гаргагдаагүй, зарим ртаа метр хүрэтэр зузаан байм. Иимэрхүү байдал колхозой хи комплексно бригадада (бригадирынь Я. Максимов) үзэгдэнэ. жэл эндэхи һаалиин фермые э газарта үбэлжүүлхэ гэлсэһэн раа. Гэбэшье тэндэхи байрынь илга мүнөө хүрэтэр дүүрээгүй. па үбэлдөө фермэдэ 100 гаран л абтахаар хүлеэгдэнэ. Теэд э 25—30 тугалай багтаха 2 амһаа бэшэ ондоо ямаршье байгы. Артелиин алишье фермэдэ эл буйлуулха түхеэрэлгэнүүд заһабарилагдажа эхилээдүй бай-.

Артелиин хонидой 7 отарануудай шиншье үбэлжэлгэдэ бэлэн оогүй. Хонидой зарим хуушан рануудшэнээр заһабарилагда- болошонхой. Тиихэдэ мянга н хонид үбэлэй байрагүй, тэдэ- хаанашье үбэлжүүлхэнь мэдэггүй. 4-дэхи комплексно бригаы хонидой нэгэ байра баригда- байһан нэрэтэй аад, тэрэнэй рэхэнь үды. Мүн эндэ 193 ой бурүү, хашараг дулаан бай- дэнэ. Колхозой шубуушадшье ардуу байдалда оронхой, тахяа үүдынь байха газаргүй дээрэ- эндэхи дунда һургуулиин мас- кой соо байлгагдана.

Хэр малаа сэгээн саһан дээрэ лжүүлхээ байхадаа колхозой элбэрилэгшэд юу бодоноб? Үбэ- хүйтэн тэдэниие хайрлахагүйл

ТЭЖЭЭЛ БАГААР, ШАНАР МУУТАЙГААР БЭЛЭДХЭЭ

Энэ жэлдэ аймагай олохон кол- уд нёдондонойхиһоо һураггүй үбһэ тэжээл бэлэдхээ гээшэ. хэдэ гансал «Победа» колхоз нёдондонойхиһоо нилээд бага үбһэ, тэжээл абанхай. Энэ колхозой хэдэн зуугаад гектар сабшалан сабшагданагүй үлэхэнһэ байтагай, бэлдэжэ абаһан үбһэнинь шанар муутай. Зүгөөр силос горьтой бэлдэгдээ, гэбэшье тэрэнь шанар муутайгаар хэгдэһэн дээрэһээ мүнөө нүхэнүүд соохи силосынь 1—1,5 метр хүрэтэр доошоо һуушоо. Тиихэдэ эндэхид зелёнко элбэгээр бэлдэхэ аргатай байгаа. Колхозой зарим бригаданууд зелёнко хуряалгада хаһа сагтань бүхы хүсэеэ табяагүй, мүнөө болоходо тэрэнээ саһанда даруулхаяа байна. Тэрэнһээ байтагай колхоз малда эдюулхэ 8—9 мянган центнер талха таряанай зүйлтэй, 50 мянгаад центнер һолоомотой аад, тэрэнээ хүсэд бүридхэжэ абаагүй, хайша хэрэгээр үрижэ, гаргашалжа байнхай. Зарим колхознигуудынь зелёнко, овёс, һолоомо гэртээ шэрэжэ абашанхай. Харин тиихэдэ колхозынь нэгэшье центнер һолоомо һүрилжэ абаадүй байха юм.

Талха таряанай зүйлэй элбэгшье һаа, һаалиин үнеэдтэ юуншье үгтэнэгүй. Тиигэжэ үнеэдэйнгээ һү шэмые доошолуулжа, тамир тэнхээень һуладхажа байна бшуу. Мүнөө турнепс үнеэдтэ эдюулэгдэжэ байха аад, поли дээрээ «ургажа» байһаар. Колхозой табяад буруу, мүн олохон отарын хонид хүсэ шадал һулатай, туранхай болошонхой.

ЭМХИДХЭЛЭЙ ХҮДЭЛМЭРИ ЯБУУЛАГДАНАГҮЙ

Малшадай эрилтэдэ колхозой правлени, парторганизаци анхаралаа ёһоор хандуулнагүй гэхэдэ алдуу болохогүй. Отара, фермэнүүдээр ябахада малшадта зохихо байра байдал түхеэрэгдээгүй, тэдэнэр сүлөөтэй сагаа хүхюун сэнгэлитэгээр үнгэргэхэ, амарха аргагүйдэнэ. Жэшээлхэдэ, эндэхи гахайн фермэдэ 16 хүн ажаллаадаг юм. Тэдэнэй дунда эмхидхэлэй ямаршье худэлмэри ябуулагданагүй. Иимэ байдалда колхозой 3-дахи фермын малшад оронхой.

Колхозой центрһээ 10-аад километрын газарта байрладаг эндэхи хэдэн отарын хонишодой байра байдалые хаража үзэе. Эндэ хүдэлжэ байдаг хонишодой гэр байрануудта электрын гал оруулагдаагүй. Энээн тушаа колхозой правлени анхаралаа табинагүй. Хонишод газетэ, журнал оройдоошье абанагүй, радио тодхогдоогүй. Имагтал колхозой правлени (түрүүлэгшэнь С. Ревенский), партийна эхин организаци (секретаринь П. Ерофеев) малшадта хүсэд анхарал хандуулнагүй. Тиимэһээ мал ажал дээрэ хүдэлхэ хүн олдодоггүй ха юм. Эндэ мүнөө 30-аад хүн мал ажал дээрэ дутана.

Социалистическэ мүрысөөн эмхидхэгдэнэгүй. Түрүүшүүлэй дүй дүршэлые олоной шадабари болгохын хойноһоо өөдэтэй юумэ хэгдэнэгүй.

Иимэ ехэ дутагдалнууд яахадаа эндэ бииб гэхэдэ, имагтал правлениин болон партийна организациин һулаар ажалладаг дээрэһээ болоно. Хэрбээ малшадай дунда тодорхой хүдэлмэри ябуулжа, тэдэнэй ажаһуудалай эрилтые гүйсэд хангаад, ажалынь зүбөөр эмхидхээ һаань, иимэ тулюур туйган байдал тохёолдохогүй байгаа бшуу.

А. Ефимов.

Малаа таргалуулхые оролдоно

Энэ жэлдэ Хэжэнгын аймагай «Победа» колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Ц. Цыренжапов) үхэрэй тарган мяха ехээр абажа, гүрэндөө худалдаха, тушаахын түлөө эршэмтэй шанга хүдэлмэри ябуулна.

Эбэртэ бодо мал олоор шахаха, тугал, буруу һайнаар түлжүүлхэ тушаа колхозой правлени, партийна эхин организаци ехэхэн анхарал хандуулжа, тодорхой хэмжээ-ябуулгануудые хараалһан юм.

Колхоздо хараалһан хэмжээ-ябуулгаяа бодото хэрэг дээрэнь бэелүүлхын тула жэлэй эхинһээ хойшо бага бэшэ хүдэлмэри хэгдээ. Жэшээлхэдэ, үнгэрэгшэ хабар мяханай-товарна тусгаар гүүртэ эмхидхэгдэһэн байна. Энэ гүүртэдэ 108 толгой эмэ хашараг, гунжан үхэрнүүд илгагдажа, мал ажалда үнинэй хүдэлһэн баян дүй дүршэлтэй Цыбжит Хутановта даалгагдаа һэн. Нүхэр Хутанов тушаажа абаһан малаа хабарһаа хойшо ээн ёһоор адуулжа, түрүүшын ногоондо хүсэ шадалынь һайжаруулжа шадаа. Һайн үүлтэрэй бухын үрөөр үнеэдые ороондо оруулхын түлөө нүхэр Хутанов колхозойнгоо главна зоотехник Доржобал Очировтай зүбшэн хэлсээд, тэдэнээ бултыень үрэжүүлһэн байна.

Үнгэрэгшэ зундаа Цыбжит Хутанов малаа түхэреэн сүүдхэ соо адуулжа, хаһа саг соонь үһалдаг байба. Мүнөө тэрэнэй гүүртэ Юухта гэжэ газарта үбэлэйнгөө байрада оронхой. Нүхэр Хутанов малаа һолоомын узуурта, хагда ногоо элбэгтэй газарта адуулна.

Колхозой правлени үнгэрэгшэ хабар буруу, хашарагуудые, эрье хонидые шахан таргалуулха тусгаар хэдэн гүүртэ, отарануудые эмхидхээ һэн. Энээнэй ашаар тус колхоз үхэр мал олоор бэлшээн таргалуулжа, шахажа, тэдэнэйнгээ шэгнүүрые нилээд һайса нэмээгээд, гүрэндөө тарган мяха ехээр худалдаба. Тэдэнэй тоодо тон түрүүн 160 буруу, хашараг тушаажа абаад, 100 хоногто адуулха зуураа тус бүриинь шэгнүүрые 110 килограммаар нэмээһэн аймагай суута адуулгашан Дамба-Дугар Шагжиев бии.

Эдэ бүгэдын ашаар энэ артель гүрэндэ мяха худалдаха уялгаяа үнгэрһэн 9 һарын дүнгөөр холо үлүүлэн дүүргэбэ. Тиихэдэ гүрэндэ гол түлэб тарган, шэгнүүрээршье ехэ, томо мал урда жэлэйхидэ орходоо жэшээгүй олон тушаагдаа, худалдагдаа.

Тус колхоз Хориин совхозойхидой үнэтэ үүсхэлые халуунаар дэмжэн абаад, ойрын үдэрнүүдтэ тугал, бурууннуудые намар, үбэлэй сагта шахан таргалуулха арбаад гүүртэ эмхидхээ. Эдэ гүүртэнүүдтэнь 800 гаран тугал, буруу илгагдаад, шадабари ехэтэй, бэрхэ малшадта даалгагдаба. Тэдэндэ үбһэ, тэжээлшье элбэгээр үгтэнхэй.

Д. Доржиев.

Хэлхеэ холбоошодой эдэбхи

Городой «Союзпечатиин» таһаг уншагшадта хэблэл захиулха, киоскнуудаар дамжуулан газетэ, журнал худалдаха 9 һарынгаа түсэбые 104,5 процент дүүргэһэн байна. Киоскнуудынь урда жэлэйхиһээ 70289 түхэригэй үлүү олон газетэ, журналнуудые наймаалһан байна.

«Союзпечатиин» энэ таһаг розничноаргаар газетэ, журнал, бусад литература тараалгада бүри ехэ анхарал хандуулдаг болоо. Киоскнуудые даагшанарай мэргэжэлые дээшэлүүлхэ зорилгоор хэдэн семинар үнгэргэгдэһэн байна. Тэдээндэ хабаадагшад газетэ, журнал наймаалха киоскнуудай хүдэлмэриин гол гуримуудые шудалаа. Мүнөө киоскын олон наймаалагшад арад зонтой холбоо барисаагаа улам бэхижүүлжэ, ажалаа нилээд һайжарууланхай. Жэшээлхэдэ, киоскын наймаалагша Наталья Ивановна Зубкова ажалшадай гэр байрадань ябажа, газетэ, журналнуудые тараадаг болоо. Мүн киоск соогуураа журнал, номуудай выставкэ һайнаар эмхидхэхэ оролдолго гаргана.

Киоскын наймаалагшад Л. А. Серебренникова, Л. Ф. Куйдина, Т. С. Карбушева, М. М. Житихина, О. М. Будник, М. Жибико гэгшэд оролдосото ажалаараа ажалшадай дунда хүндэтэй боложо, магтаалда хүртэнхэй.

Розничноаймаа саашадаа улам һайжаруулхын тула городой бүхы киоскнууд заһабарилагдаһан, гурбан киоск шэнээр баригдаһан байна. Гэхэтэй хамта городой ажалшадай тоогой улам нэмэжэ байһантай дашарамдуулан, киоскнуудые олон болгохо эрилтэ табигдана. Областной «Союзпечатиин» таһаг энэ асуудалда анхаралаа хандуулха бээз гэжэ найдагдана.

Н. Хазагаев.

Ниитын ёһо гурим наринаар сахихын түлөө

Агууехэ долоон жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө бүхы совет арадай үнэн шударгыгаар тэмсэжэ байһан мүнөө үедэшье зарим нэгэн хүнүүд олониитын ёһо заншалда таарахагүй зүрюу ябадал гаргана. Улад зоной энхэн түбшэн ажаһуудал хангаха, ниитын ёһо гурим эбдэгшэдтэй тэмсэхэ хэрэгые ажалшад өөһэдтөө даажа абанхай. Тиигэжэ манай Кударын аймагай колхоз, предприяти, эмхи зургаан бүхэндэ арадай дружина, нүхэдэй сүүд бии болгогдоһон байна. Мүнөө тэдэнэр юумэ хэнэгүй гэжэ хэлэхын аргагүй. Заримаиинь уялгаяа һайнаар дүүргэнэ. Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо эдэбхитэдһээ эмхидхэгдэһэн дружина ниитын гурим наринаар сахина. Партийна болон комсомолой организацинууд дружинын хүдэлмэридэ хододоо туһа хүргэдэг. Тэрээндэ ажалшад үргэнөөр хабаадалсадаг. Жэжэ хулигаан ябадал гаргагшад тухайда колхознигуудай хамтын суглаан дээрэ табижа, улайтар сайтарнь хэлэдэг, үгыень абадаг, зэмэ тохоод гү, али һануулга хээд табидаг юм. Жэшээлхэдэ, байгша оной июльдэ тус колхозой гэшүүн Абидуев гэртээ хэрүүл шууяа татажа, зохидгүй ябадал гаргаһан байгаа. Тэрэнэй хэрэг нүхэдэй сүүд дээрэ хаража үзэхыень арадай дружина дурадхаһан байна.

Абидуевай хэрэгые тэрэ доронь нүхэдэй сүүд хаража үзээ. Колхозой клубта хүн зон багтахаар бэшэ олоороо сугларһан, олон хүн үгэ хэлэһэн юм. «Дахин иимэ муухай ябадал гаргахагүйлби, хайрлагты, хэшээгты» гэжэ үнэн сэдьхэлһээ ама алдахадань, нүхэдэй сүүд тэрээндэ донгодолго үгөөд орхёо һэн. Нүхэр Абидуев үгэһэн үгэдөө эзэн болонхой.

Гэбэшье аймагай олонхи нютаг. тосхонуудта арадай дружина, нүхэдэй сүүдүүд хүдэлнэгүй. Түрүүшээр олоной газарнуудта дежурна, патруль байдаг бэлэй. Муу муухай ябадалтан, архиншадые хорон хошоноор шоглон шүүмжэлһэн хуудаһанууд гаргагдадаг байгаа. Мүнөө энэмнайшье мартагдашоо. Илангаяа «Дружба», «Путь к коммунизму», Ранжуровай нэрэмжэтэ колхозуудта эмхидхэгдэһэн дружина, нүхэдэй сүүд ажалланагүй. Аймагай түб тосхондошье һайрхамаар юумэ байхагүй.

Һаяшаг Кудара-Сомондо иимэ ушар болоо: сентябриин нэгэ үдэшэ Игумнов гэгшэ газаа ябаһан хүндэ һогтуугаар халдахаһаа эхилээд, тэнэ тэнэһээр столоводо сонхоорнь орожо, шэлтэй улаан архи, конфетэ хулууһан байба. Хэрбээ дружинын зүгһөө патруль табигдаһан байбал, энэ ушарые зайсуулжа болохо һэн.

Аймагай центртэхи арадай дружина, нүхэдэй сүүд ниитын ёһо гурим һайнаар сахижа, жэшээ харуулха зэргэтэй бэшэ аал?

Арадай һайн дуранай дружинын, нүхэдэй сүүдэй хүдэлмэридэ Кударын аймагай ажалшадай депутадуудай Соведүүд ёһотой анхарал табинагүй. Ниитын ёһо гурим наринаар сахиха хэрэгтэ ажалшадые олоор хабаадуулжа биранагүй.

Жэжэ хулигаан ябадал гаргадаг ушар үшөөл бии байһаар. Үнгэрһэн 9 һарын туршада жэжэхэн хулигаан ябадал гаргаһанайнгаа түлөө табяад шахуу хүн зэмэлэгдээ. Илангаяа Кудара-Сомон, Шара-Гол тосхонуудта хэрүүл шууяа гаргаха, хүниие харааха, һогтуу галзуугаар хамтын газарнуудта ябаха ушар олон үзэгдэдэг.

Ниитын ёһо гурим эбдэхэ ябадал юунһээ болоноб гэхэдэ, хүмүүжүүлгын хүдэлмэри залуушуулай дунда һула муугаар ябуулагдана. Мүн хүн зоной ухаан бодолдо үлэһэн хуушан сагай үлэгдэлтэй тэмсэл һуладана. Байгаалиие шэнжэлхэ эрдэм ухаанай асуудалнуудаар лекци, элидхэл үсөөн уншагдана гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй.

Колхоз, предприяти, эмхи зургаан бүхэнэй дэргэдэхи арадай дружинын, нүхэдэй сүүдэй хүдэлмэриие һэргээжэ, ниитын ёһо гурим улам наринаар сахиха асуудалаар аймагай Соведэй гүйсэдхэхэ комитедэй зүгһөө тодорхой хэмжээн абтахаар болоо.

М. Сосов,
Кударын аймагай прокурор.

Искусствын, уран зохёолой ДЕКАДАДА БЭЛЭДХЭЛ

УРАН ҺАЙХАНАЙ ВЫСТАВКЭДЭ ТАБИГДАХА ЗҮЙЛНҮҮД

Зураг дээрэ: «Хууршан». Л. Е. Гергесов шулуу һиилэжэ бүтээбэ.

Москвада болохоёо байгаа Бурядай искусство, литературын декадын үедэ нээгдэхэ уран һайханай выставкэ дээрэ республикын уран һайханай музейн фондһоо эрхим һайн зурагууд, арадай уралан бүтээдэг искусствода хабаатай олон зүйлнүүд табигдахань.

Выставкэдэ абаашагдаха юумэнүүд шэлэгдэжэ дүүрээ. Бурядай арадай уран зурааша, РСФСР-эй искусствын габьяата ажал-ябуулагша Ц. С. Сампиловай олондо мэдээжэ болоһон «Талын адуун», «Һониоушархуу сарнууд», «Ургашан», «Верхнеудинскда партизануудай оролго», «Колхозой мал фермэ тээшээ ошожо ябана» гэһэн ба бусад зурагууд выставкэдэ эльгээгдэхэ юм. Бурядай АССР-эй арадай уран зурааша, РСФСР-эй искусствын габьяата ажал-ябуулагша А. И. Тиминэй зурагуудһаа Социалистическэ Ажалай Герой Бубеевэй, Отеллын рольдо наадажа байһан СССР-эй арадай артист, Сталинска шангай лауреат Г. Ц. Цыдынжаповай, мүн бусад хүнүүдэй портредүүд выставкэдэ эльгээгдэхээр шэлэгдээ.

Бурядай АССР-эй арадай уран зурааша Р. С. Мэрдыгеевэй «Бали тала», «Саяандахи абяан», «Байгал дээрэ» гэһэн ба бусад зурагууд, Бурядай АССР-эй арадай уран зураашад А. А. Окладников, Г. Е. Павлов гэгшэдэй, уран зураашад Б. С. Садыков, С. Н. Поликарпов, Б. Я. Гончар, М. Е. Шестакова, М. П. Воробьев, Ф. И. Балдаев, К. И. Сергеев, Г. А. Чикотеев, Н. О. Голованов, А. Хангалов гэгшэдэй зурагууд музейн фондһоо абтажа, выставкэдэ абаашагдаба.

Манай музейн фондһоо Бурядай уран зураашадай 100 шахуу зурагууд декадын выставкэдэ табигдахаар шэлэгдэн абтаа.

Арадай бэлигтэнэй уралан бүтээһэн зүйлнүүд музейн фондһоо шэлэгдэн абтаба. Алташа, мүнгэшэ дархашуул Д. С. Бадмаев, Д. Д. Логинова, Ц. Н. Нимаев, Ш. Б. Бадмаев гэгшэдэй хэһэн зүйлнүүд тон һонирхолтой.

Эдэ бэрхэшүүлэй дархалһан хэтэ, хутага, шэмхүүргэ, гааһан, тулгуур, элдэб зүүдхэл болон бусад зүйлнүүд уран һайханай талаараа эрхим сэгнэлтэ абамаар. Залуу һиилүүршэд Намсараев, Нохоров, Дансурунов гэгшэдэй хэһэн эдлэлнүүд анхарал татана.

1940 ондо Бурядай литература, искусствын декадын Москвада болохо үеэр нээгдээшэ уран һайханай выставкэдэ хабаадаһан, модон дээрэ һиилэдэг С. Б. Бадеевэй «Ямаа һаалга», «Хүйтэн хойто зүгтэ», «Дулаан урда зүгтэ», «Табан хушуу мал» гэхэ мэтын зүйлнүүд мүнөө эльгээгдэхэнь.

Модо хоноожо, нялжа дархалдаг И. Н. Афанасьевай хэһэн «Турлааг үнэгэн хоёр», «Байгал Ангара басагаяа угтаба» гэһэн ба бусад зүйлнүүд, мүн тиимэ дархан Г. Л. Линхобоевой хэһэн стол, аяга, домбо,

Зураг дээрэ: Д. С. Бадмаевай хэһэн мүнгэн гааһан, тамхинай үнэһэ хэдэг амһарта.

С. Глазуновой фото.

хайрсагынь ехэ һонирхолтой.

Арадай мастер Ж. Ц. Дугаровагай элдэб ниидхээр, хилгааһаар уралан бүтээһэн олон юумэн выставкэдэ харуулагдаха юм.

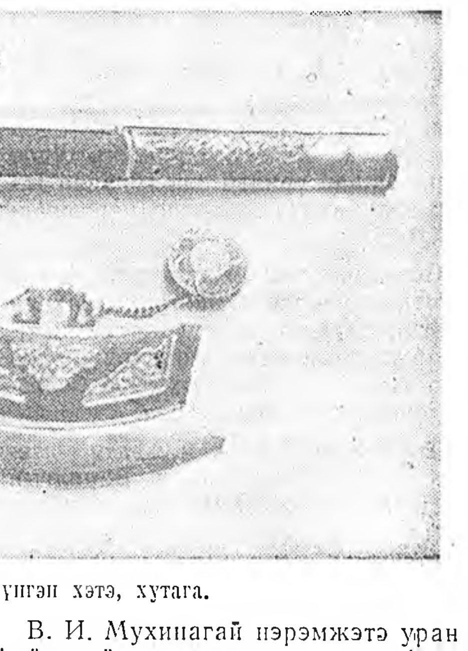

Зураг дээрэ: Ц. Н. Нимаевай хэһэн мүнгэн хэтэ, хутага.

В. И. Мухинагай нэрэмжэтэ уран һайханай промышленна дээдэ һургуули (Ленинград) дүүргэһэн А. П. Хомяковой хэһэн юумэнүүд выставкэдэ табигдаха. Тэдэнэйнь дунда шабараар, шаазанаар хэгдэһэн зүйлнүүд олон. «Бурят басаган», «Эмээл моритой хүбүүн», «Мүргэдэг хуса», «Хонишон», «Ёохор», «Һур харбагша» гэхэ мэтэнь шадамар бэрхээр хэгдэнхэй.

«Кооператор-комсомолец» гэжэ олзоборилгын артелиин дархашуулай металлаар, яһаар, эбэрээр, шулуугаар хэһэн юумэнүүд выставкэ дээрэ зохихо һууряа эзэлхэ байна. «Труд» артелиин урашуулай уран һайханаар логшожо, машинаар оёһон эдлэлнүүд выставкэдэ эльгээгдэхэ юм.

А. Шодонов,
уран һайханай музейн директор.

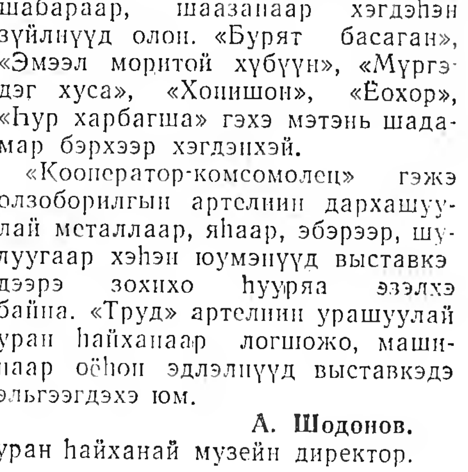

Зураг дээрэ: Д. Т. Чагдуровай хэһэн мүнгэн зүүдхэл.

партиин XVIII съезд онсо анхаа хандуулһан юм. Энэ түсэб й оронои гол экономическа зоые шиидхэхэ хэрэгтэ шухала м болохо байгаа. Энэ түсэбэй р манай оронои индустриаль хүсэ шадал шангадаха, колхо байгуулалта бэхижэхэ, арадай үүдал, культурна хэмжээн дээкэ, СССР-эй бэеэ хамгаалха шадал бэхижүүлхэ гэхэ зэр хэмжээнүүд хараалагдаһан

съезд дээрэ мүн эмхидхэлэй удалнуудаар шухала хэмжээ абтаа һэн. ВКП(б)-гэй Устав зүбшэлтанууд оруулагдажа, Усшэнээр баталагдан абтаһан аа.

гэдэхи хэшээлдэ үзэгдэхэ дүр асуудалынь гэхэдэ, **1939 фашистска добтолгодо эсэр бүгэдэниитын сохилто эмхид түлөө партиин, Совет гүрэ хэһэн тэмсэл** болохо байна. Энэ алаар дэлхэйн хоёрдохи дай эхилхын үе харуулагдаха ёһо 1939 ондо фашистска оронуу хамагай түрүүндэ гитлеровскэ аниин добтолго улам саашаа эржэ, бүхэдэлхэйн дайн боло аюул тохёолдобо.

мэ харюусалгатай үедэ Англи, анциин правительствонууд Ев бүгэдэниитын аюулгүй бай тогтоохо, Советскэ Союзтай аржа, фашистска добтолгодо лто хэхэ гэһэн бодото һанал байһан юм. Тэдэнэр фашист Германиие Советскэ Союзтай лдүүлхэ хүсэлэнтэй зандаа аа һэн. Тэрэ үедэ Советскэ да гансаашье баруун тээһээнь мүн зүүн зүгһөөншье аюул олдожо байгаа. Японой булим шад 1938 ондо Хасан нуур шадар СССР-тэ добтолон орожо, намнагдаад, 1939 ондо манай хани Монгол Арадай Республикада добтолходоо, шанга сохилто абаһан юм.

Иимэ үедэ манай Коммунистическэ парти, Советскэ правительство политикаяа ехэ бодомжотойгоор ябуулжа, дэлхэй дээрэхи эгээн түрүүшын социалистическэ гүрэниие капиталистическэ оронуудтай дайнда оруулхагүй гэһэн зорилготой байгаа.

Англи, Франциин манай оронтой бодото хэлсээ хэхэһээ арсаад байхада, манай правительство бэе бэедээ добтололсон орохогүй гэһэн хэлсээе Германитай 1939 оной августда баталһан юм. Советскэ правительствын энэ харюусалгата ябуулгань манай орониие Германитай тулалдуулха гэһэн Англи, Франциин толгойлогшонорой һэдэлгэнүүдые һандаажа, хоёр жэл шахуу саг соо манай орондо амгалан тайбан байдал хангаһан байна.

Энээниие хэрэглэжэ, Советскэ Союз өөрынгөө аюулгүй байдалые хангахын, бэеэ хамгаалгые шангадхахын тула нилээд юумэ хэбэ. 1939 оной сентябриин 1-дэ Польшодо гитлеровскэ Германиин добтолон ороходо, Советскэ правительство Баруун Украинада, Баруун Белоруссида ажаһууһан ахадүү украин, белорус арадуудые дарлалтаһаань абарба. Тиихэтэй хамта манай оронои баруун хилэ нилээд саашаа боложо, байдалнай һайжарба.

Мүн тэрэшэлэн Прибалтикын оронуудай ажалшадай гүйлтаар Литва, Латви, Эстониин Советскэ Союзда ороһон ушар, Бессарабиие сүлөөлтэ СССР-эй аюулгүй байдалые нилээд бэхижүүлбэ.

Баруун Европодо дэлхэйн дайнай түлэг дундаа дэлгэрээд байхада Советскэ Союзай Коммунистическэ парти, правительство гадаадын политикын талаар онсо шухала хэмжээ-ябуулгануудые бэелүүлһэн байна. 1940 оной хахадһаа хойшо фашистска Германи Европын олонхи гүрэнүүдые эзэмдэн мэдэлдээ абажа, хүсэ шадалаа нэмээд, СССР-тэ эсэргүү дай сэхэ бэлдэжэ эхилбэ.

Иимэ аюулта байдалай ушараад байхада манай парти, бүхы совет арад Советскэ Союзайнгаа индустриальна, бэеэ хамгаалха хүсэ шадалые нилээд шангадхаха талаар туйлай ехэ хүдэлмэри ябуулха зэргэтэй болоһон юм. Энэ асуудал нүгөөдэхи хэшээлдэ үзэгдэхэ ёһотой.

Б. БАТУЕВ,
КПСС-эй обкомой лектор.

ФУТБОЛООР БЛИЦ-ТУРНИР ҮНГЭРГЭГДЭБЭ

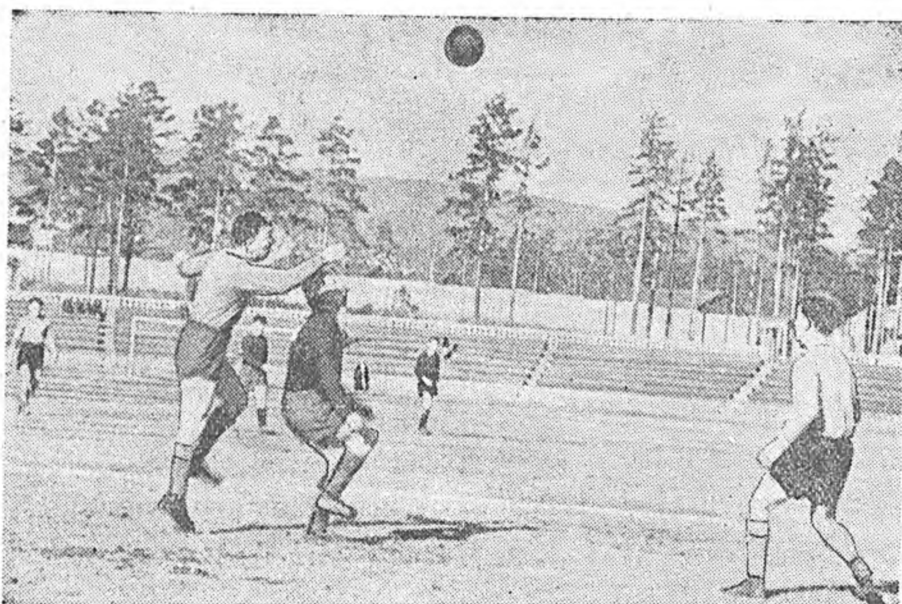

1959 оной зунай мүрысөөнэй дүүрэһэндэ зорюулагдаһан блиц-турнир футболоор үнгэргэгдэбэ. Мүрысөөндэ городоймнай предприяти, фабрика, заводуудай футбольно команданууд хабаадалсажа, түрүү һууриин түлөө тэмсэбэ.

Бурядай АССР-эй 25 жэлэй ойн нэрэмжэтэ стадион дээрэ зооветеринарна институдай, ПВЗ-гэй «Локомотив», сэмбын фабрикын, мяха-консервын комбинадай футболистнар уулзажа мүрысөө. Тэрэшэлэн стадионой нүгөө талмай дээрэнь, мүн транспортын «Локомотивай» стадион дээрэ транспортын I, II, 154-дэхи барилгын трестын, сэмбын фабрикын, мяха-консервын комбинадай хоёрдохи командануд уулзажа, хоорондоо мүрысэһэн байна.

Мүрысөөнэй дүн гаргахада ПВЗ-гэй «Локомотив» командынхид һайнаар наадаһан байжа, абажа боломоор 4 очкоһоо 3-ыень абажа, түрүү һуурида гараа. Хоёрдохи һууриие транспортын «Локомотивай» футболистнар эзэлээ. Түрүү һуури эзэлһэн командада Улан-Удын горсоведэй дэргэдэхи спортивна бүлгэмүүдэй союзай дамжуулгын шан барюулагдаа.

Ю. Григоришин.

Зураг дээрэ: нааданай үе харуулагдана. **Л. Хайдуровай** фото.

„Баргажанай алтан"

Сибириин ой тайгаар ажаамидардаг булган үнэтэ арһанайнгаа талаар эртэ урда сагһаа хойшо суурхадаг байһан юм. Волгын булгарнууд үшөө 1500 жэлэй саада тээ Сибирьтэ ерэжэ, Баргажанай булганай арһа худалдажа абадаг байгаа. Византий руу булганай арһые Россин гүрэнэй ехээр наймаалдаг байһаниинь түүхэ соо хэлэгдэдэг. Сибирьтэ дайлан ороһон Ермак 1851 ондо Москва руу булганай 2400 арһа эльгээһэн юм.

Булганай арһаар оёгдоһон хубсаһан урдань эгээл үнэтэ бэлэгүүдэй тоодо ородог байгаа. Жэшээнь, Россин гүрэнэй хаан шэрээдэ һууһан Борис Годунов 1594 ондо Австриин хаанда булганай 40360 арһа эльгээһэн гэхэ. Манай бурят яһатан Россин гүрэнтэй һайн дураараа нэгэдэхэдээ хаан шэрээдэ һуугшада бэлэг болгон булганай арһа эльгээһэн байна.

Он жэлнүүдэй үнгэрхэ бүри дэлхэйн худалдаа наймаанай дэлгүүртэ булган олоор наймаалагдадаг боложо, Россин хаан Сибириин арад зондо ангай, тэрэ тоодо булганай арһа тушааха налог ашаһан юм. Тиигэжэ Сибирьтэ ажаһуугшад хаанай алба татагшадта үнэгэнэй, хэрмэнэй, шонын, һолонгын, булганай арһа тушаадаг болоо һэн. Зарим жэлнүүдтэ Сибирьһээ Россин гүрэн руу 500000 гаран булганай арһан абаашагдадаг байгаа.

Россин таряашадай Сибирь руу олоороо ерэхэ бүри ой тайгын үнэтэ баялиг болохо булган ехээр үсөөржэ эхилээ һэн. Хэдэн миллион дүрбэлжэн километртэ ойн түймэрэй дэлгэрхэдэ үнэтэ ангууд үсөөржэ, угы болохо туйлдаа хүрэһэн юм. Тэрэ үедэ Байгал шадарай, илангаяа Баргажанай суута булган мүн лэ олоор хюдуулһан байгаа. Энэ асуудал Россин гүрэнэй департаментда зүбшэн хэлсэгдэжэ, булгануудые хамгаалха заповеднигүүдые байгуулха, 1912 онһоо булга агналгые хорихо захиралта гаргагдаа һэн. 1915 ондо Баргажанда заповеднигэй байгуулагдаһанай ашаар булган нилээд олошороо. Мүнөө үедэ Баргажанай булган олоороо баригдажа, Москвагай, Калининградай, мүн бусадшье хэдэ хэдэн областьнуудта табигдажа үсхэбэрилэгдэдэг болонхой. Баргажанай заповеднигэй булган Сибириин ой тайга соогуур мүн лэ олоор табигдана. Манай республикын хэдэ хэдэн газарнуудта, тэрэ тоодо Улхата, Химнэ (Темник) гол шадар, Хамар дабаанай үбэртэ олон булган табигданхай.

Зүүн Сибирьһээ жэл бүри олон мянган булган баригдажа, гүрэндэ тушаагдана. Жэшээнь, 1958 ондо Зүүн Сибирьтэ 50 мянган булган баригдаа. Баргажанай булганай арһа тушаалгаһаа ороһон мүнгэниинь бүхы Сибирьһээ тушаагдаһан булганай арһанай хахад сэнгыень эзэлдэг.

Баргажанай булганай арһан дэлхэй дээрэ эгээл үнэтэйдэ тоологдодог юм. Булганай үнэтэ нэгэ арһан 1944 ондо Нью-Йоркын дэлгүүр дээрэ 2 мянган долларто хүрэһэн байгаа.

Баргажанай заповеднигэй, Эрхүү, Улан-Удэ, Красноярск, мүн Сибириин бусадшье городуудай эрдэмтэд булганай ажаамидарал, тэрээниие олошоруулха тухай шэнжэлгын ехэ ажал хэнэ. Мүнөө ажалладаг эрдэмтэд хэдэ хэдэн шухала асуудалнуудые шиидхэжэ байнхай.

Ш. Бакшеев,
Эрхүүгэй университедэй студент.

Хилын саанаһаа

А. И. МИКОЯНАЙ ХЕЛЬСИНКИДЭ ОШООД БАЙҺАН ТУХАЙ

ХЕЛЬСИНКИ, октябриин 24. (ТАСС). СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи орлогшо А. И. Микоян мүнөө үглөөгүүр кабелиин заводто ошожо, тэндэ бүтээгдэдэг продукциие хараһан, цехүүдтэнь орожо, хүдэлмэришэдтэйнь хөөрэлдэһэн байна.

Финляндиин Худалдаа наймаанай, промышленностиин министр А. Карьялайнен, СССР-эй Гадаадын худалдаа наймаанай министр Н. С. Патоличев, СССР-һээ Финляндида байдаг элшэн сайд А. В. Захаров болон бусад тусхай тушаалта хүнүүд А. И. Микоянтай хамта ябалсаа.

Предприятиин главна директор Б. Вестерлунд А. И. Микояниие заводой үүдэндэ угтаад, цехүүдыень харахадань тайлбари үгөө.

Советскэ Союзай захилаар «Вяртсиля» гэжэ концерныи бүтээжэ байһан «Ленинград» гэжэ шэнэ ледоколые уһанда табилгын баярай ёһололдо А. И. Микоян, тэрээнтэй суг ябалсаһан хүнүүд мүнөөдэр хабаадалсаа.

Финляндиин Премьер-министр В. И. Сукселайнен, Худалдаа наймаанай, промышленностиин министр А. Карьялайнен болон бусад тусхай тушаалта хүнүүд энэ ёһололдо хабаадалсаһан байна.

«Ленинград» ледоколые уһанда табилгын ёһололой һүүлээр, «Вяртсиля» концерныи генеральна директор В. Вальфорс сайлалга хэжэ, А. И. Микояниие, советскэ бусад айлшадые хүндэлөө. В. Вальфорс А. И. Микоян хоёр сайлалгын үедэ үгэнүүдые хэлээ.

ХЕЛЬСИНКИ, октябриин 25. (ТАСС). СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи орлогшо А. И. Микоян мүнөөдэр Котка городто ошоо. Финляндиин Премьер-министр В. И. Сукселайнен, Финляндиин Худалдаа наймаанай, промышленностиин министр А. Карьялайнен, Финляндиһаа СССР-тэ байдаг элшэн сайд Э. А. Вуори, бусад тусхай тушаалта хүнүүд А. И. Микоянтай хамта ябалсаа. СССР-эй Гадаадын худалдаа наймаанай министр Н. С. Патоличев, СССР-һээ Финляндида байдаг элшэн сайд А. В. Захаров, советскэ бусад түлөөлэгшэд А. И. Микоянтай хамта аяншалгада ябалсаа.

Котка город шадар байдаг Сумма гэжэ саарһанай фабрикада А. И. Микоян, бусад айлшад ерэһэн байна. «Энсо-гутцейт» гэжэ гүрэнэй акционерно бүлгэмдэ хамаададаг тус предприяти жэл соо 200 мянган тонно газетын саарһа гаргадаг юм. Энэ фабрикада 700 хүн хүдэлнэ. Цехүүдыень хараһанайнгаа һүүлээр, хүдэлмэришэдэй бүтээсэ ехэтэйгээр ажалладаг байһые А. И. Микоян тэмдэглээ.

Удаань фабрикын инженернүүдэй, мастернууд болон хүдэлмэришэдэй байдаг һуурин соогуур машинанууд гараа. Эндэ А. И. Микоян, В. И. Сукселайнен мастер Венялайненай гэртэ ороһон байна. Город орохо замдаа, Коткые сагаан эдеэгээр хангадаг һүнэй заводто айлшад хүрэһэн байна. Ажал хүдэлмэри тухайнь А. И. Микоян заводой директорһээ һайса асуужа, мэдэжэ абаһан байна.

Котка городой клубта айлшад ерээ. Тэндэ сайлалгын болоһоной һүүлээр городой засагай газарай түлөөлэгшэд болон «Энсо-гутцейт» гэжэ акционерно бүлгэмэй хүтэлбэрилэгшэдтэ үдэшүүлэн айлшад техническэ саарһа гаргадаг заводые хараа.

Тэрэнэй һүүлээр айлшад городой портдо ошожо, түхеэрэлгэнүүдыень хараһан байна.

Үдэшэнь городой засагаархид А. И. Микоянай хүндэлэлдэ зорюулан, ехэ уулзалга хээ. Уулзалгын һүүлээр А. И. Микоян, тэрээнтэй суг ябалсаһан хүнүүд Хельсинкидэ бусажа ерэһэн байна.

Урдань В. И. Ленинэй байһан бишыхан гэртэ хадаатай дурасхаалай самбарые Котка городһоо бусахынгаа урда тээ А. И. Микоян хараа.

ХЕЛЬСИНКИ, октябриин 26. (ТАСС). СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи орлогшо А. И. Микоянай Финляндида ошоод байһан тухай Финляндиин хэблэл үргэнөөр бэшэнэ. А. И. Микоянай аяншалгада зорюулагдаһан олон материалнууд болон фото-зурагуудые толилхо зуураа, тэрэнэй уулзалганууд хани халуунаар үнгэрнэ гэжэ газетэнүүд онсолон тэмдэглэнэ. А. И. Микоянай ябаһан лэ газарта хүн зон тэрэниие халуунаар амаршална.

СССР-эй Гадаадын худалдаа наймаанай министр Н. С. Патоличев, СССР-һээ Финляндида байдаг элшэн сайд А. В. Захаров болон бусад тусхай тушаалта хүнүүдтэй хамта А. И. Микоян Хельсинкиин «Сокос» гэжэ универсальна магазинда орожо хараа. Директор Хиетаненэй мэдээсэһэнэй ёһоор, энэ универмаг Центросоюзтай эд бараа андалдан абалсадаг байна.

«Сокос» гэжэ ресторание, «Ваакуна» гэжэ гостиницые айлшад хараа.

Удаань А. И. Микоян, тэрээнтэй суг ябаһан хүнүүд арадай пенсиин управленидэ ошоо. Энэ управлениин генеральна директорэй тушаалые Финляндиин Премьер-министр В. И. Сукселайнен даадаг юм. Мүнөө үедэ генеральна директорэй уялгые О. Хилтунен саг зуура дүүргэжэ байдаг. В. И. Сукселайнен, О. Хилтунен, арадай пенсиин управлениин бусад директорнүүд айлшадые угтаад, мүнгэн сангай энэ томо эмхи зургаанай ажал-ябуулгатай тэдэниие танилсуулаа. Энэ управлениин пенсиин фонд 90 миллиард шахуу финскэ марка болодог юм. 400 мянга шахуу хүн энэ фондһоонь тэдхэмжэ абадаг. А. И. Микоян, Н. С. Патоличев хүндэтэ айлшадайнь дэбтэртэ гараа табяа.

Тайлбари үгэһэнэйнь түлөө В. И. Сукселайненда А. И. Микоян баясхалан хүргөөд, управлениин байшангай таарамжатай зохидоор баригдаһые тэмдэглээ. Жиирэй хүнүүдтэ зорюулагдан, иимэ байшангай баригдаһаниинь ехэ һайн хэрэг болоно гэжэ нүхэр Микоян хэлээ.

ОСНП-гэй V съезд нээгдэбэ

БЕРЛИН, октябриин 26. (ТАСС... Немецкэ сүлөөтэ профсоюзууд... нэгэдэлэй V съезд мүнөө үглөөгү... Берлиндэ нээгдээ. 1500 шахуу де... гат, дэлхэйн элдэб оронуудһаа ... һэн 40 гаран делегаци съездэ ... баадана.

Съездые нээлгэ дээрэ В. Ул... рихт, О. Гротеволь, И. Дикма... ГДР-эй бусад хүтэлбэрилхы аж... ябуулагшад байлсаа.

Социализм байгуулхын түлөө, ... найрамдал хамгаалхын түлөө ... сэхэ талаар ГДР-эй профсоюзууд... зорилгонууд тухай ОСНП-гэй ... рүүлэгшэ Г. Варнке элидхэл хэ...

Алжирай Республикын саг зуурын правительствын мэдүүлгэ

КАИР, октябриин 26. (ТАСС... Алжирай Республикын саг зуур... правительство үсэгэлдэр тусхай ... дүүлгэ толилоо. Тэрээн соонь ... жэ хэлэгдэнэ. Хэрбээ Алжирта... дайн байлдаа зогсоохые Франц... правительствын зүбшөөхэ бай... һаань, дайн байлдаа зогсооxo ... хай Алжирай Национально-сү... рэлгын армида захиралта үгэх... Алжирай Республикын правите... ство бэлэн байна. Энээниие Фр... циин зүбшөөгөөгүй һаань, Алж... тахи дайн байлдаа үргэлжэлүүл... нэй түлөө харюусалгые Франц... правительство дааха болоно гэ... мэдүүлгэ соо тэмдэглэгдэнэ.

Индохитад тушаа Женевскэ хэлсээнүүд сахигданагүй

ХАНОЙ, октябриин 26. (ТАСС... Залан шэглүүлэгдэдэг һомо... даар хангагдаһан Америкын «То... до» гэжэ крейсерэй Сайгондо е... һэнтэй дашарамдуулан, Вьетнам... ажаглалта, хиналта хэхэ улас... рондын комиссиин түрүүлэгш... Вьетнамай Демократическа Рес... ликын премьер-министрын ор... шо, национальна обороны мини... Во Нгуен Зиап буруушаалгын ... леграмма эльгээгээ.

Америкын «Толедо» крейсе... Сайгондо ерээд байһан ушар Ин... хитад тушаа Женевскэ хэлсээ... дые бүдүүлигээр эбдэһэн, улас... рондын байдал улам хүн... дуулха, Индохитадта, Зүүн-Ур... Азида эб найрамдал һуларуу... зорилгоор элитээр хэгдэһэн хор... ябуулга болоно гэжэ телеграм... соо заагдана.

Шатараар түрүү һуури эзэлхые хүсэгшэдэй матч турнир

БЕЛГРАД, октябриин ... (ТАСС). Турнирай 26-дахи ту... Глигорич Смысловые шүүгээ. Та... Петросян хоёр тэнсээ. Керес Бен... шүүгээ, Фишер Олафссон хоё... парти дүүрэнгүй. хойшолуулаг...

26-дахи турай һүүлээр Таль ... Керес—17,5 очкотой болоо. Тус... ридөө 14 очко абаһан Петро... Смыслов хоёр гурбадахи, дүрбэд... һууринуудые эзэлнэ.

КНДР-эй Арадай Ехэ Суглаанай сесси

ПХЕНЬЯН, октябриин 26. (ТАСС). Корейн Арадай-Демократическа Республикын хоёрдохи зарлалай Арадай Ехэ Суглаанай 6-дахи сесси мүнөөдэр эндэ нээгдээ. Корейе амгалан ёһоор нэгэдүүлхэ тухай, арадай гэгээрэлэй хэрэгые шэнэдхэн хубилгаха тухай асуудалнуудые сесси зүбшэн хэлсэхэ, мүн КНДР-эй Арадай Ехэ Суглаанай Президиумэй Указуудые баталха байна.

Корейе амгалан ёһоор нэгэдүүлхэ тухай КНДР-эй Министрнүүдэй Кабинедэй Түрүүлэгшын орлогшо Нам Ир сесси дээрэ элидхэл хээ.

КПЧ-гэй ЦК-гэй, Чехословакиин Национальна фронтын ЦК-гэй уряанууд

ПРАГА, октябриин 25. (ТАСС). Агуухэ Октябриин социалистическэ революциин 42 жэлэй ойдо зорюулжа, Чехословакиин Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй, Национальна фронтын Центральна Комитедэй гаргаһан уряануудые «Руде право» газетэ толилоо.

Советскэ Союзай Коммунистическэ партида—совет арадай хүтэлбэрилхы хүсэндэ, уласхоорондын коммунистическэ болон хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй түрүү отрядта алдар соло! Ленинскэ Коммунистическэ партиингаа хүтэлбэреэр коммунизм үргэн далайсатайгаар байгуулха асари ехэ хэрэг бэелүүлжэ байһан агуухэ совет арадта халуун амаршалга хүргэе! гэжэ уряанууд соо хэлэгдэнэ.

Чехословакиин болон Советскэ Союзай арадуудай хэтэ мүнхын аха дүүгэй хани барисаанай, Советскэ Союз түрүүтэй хүсэн түгэлдэр социалистическэ лагериин хүндэлэлдэ, социалистическэ оронуудай бата бэхи хани нэгэдэлэй, харилсаа холбооной хүндэлэлдэ, бүхы дэлхэй дээрэхи эб найрамдалай хүндэлэлдэ зорюулагдан, уряанууд соо юрөөлнүүд табигдаһан байна.

ХАНИ БАРИСААМНАЙ УЛАМ БЭХИЖЭГ ЛЭ!

Үргэн уужам Хитад ороной олон газар нютагуудай залуу хүбүүд, басагад Зэдын комбинадай капитальна барилгын управленидэ хүдэлхөөр 1955 ондо Закаменск город ерэһэн юм. Тэдэнэй олонхинь хүдөө таряашадай үринэр һэн туладаа газар элдүүрилхэһээ ондоо мэргэжэлгүй байгаа.

Совет ороной ажалшадтай суг хамта коммунизм байгуулалсахаяа ерэһэн хитад нүхэдөө таатай зохидоор угтан абажа, богонихон болзор соо ямар нэгэн мэргэжэлтэй болгохо зорилго табигдаа һэн.

Түрүүшээр хитад нүхэдтэ нээрээшье хүндэшэг байгаа. Барилгын хүдэлмэри хэжэ үзөөгүй, техникэ шудалаагүй, ородоор хөөрэлдэжэ шадахагүй хүнүүдтэ тиимэшье байнгүй яахань даа. Тиигэбэшье эдэнэр урдань хара хүдэлмэри хэжэ һураһан, элдэб юумэ үзэһэн хүнүүд тула удааншье болонгүй ажалай үльгэр жэшээ харуулжа эхилээ. Шалгаржа гарагшадынь бригадирнууд болгогдон томилогдоһон байгаа. Хитад нүхэдөө барилгын мэргэжэлдэ һургаха хэрэгтэ ород, бурят, мүн бусадшье үндэһэ яһанай барилгашад ехэхэн туһа хүргэһэн, тэдэнэй үнэн зүрхэнэй баяр баясхаланда хүртэһэн байха.

Хитад барилгашад үйлэдбэриингөө даабариие хэдэн жэлэй туршада үлүүлэн дүүргэжэ байдаг. Шэнэ барилганууд һайн сэгнэлтэтэйгээр ашаглалгада үгтэнэ. Хитадай Арадай Республикын тогтоогдоһонһоо хойшо 10 жэлэй ойн һайндэрые угтуулан, хитад хүдэлмэришэд барандаа нэгэ хүн шэнгеэр социалистическэ мүрысөөндэ оролсоод, нормоёо дунда жэшээгээр 130 процент дүүргэбэ.

Һүүлэй жэлнүүдтэ Закаменск город улам һайхан, болбосон түхэлтэй боложо байна. Хэдэн дабхар шулуун гэрнүүд, кварталнууд, үйлэдбэриин байшангууд улам олоор баригдажа, хүнэй нюдэ хужарлуулна, сэдьхэл баясуулна. Культурын ордон, магазин, байрын гэрнүүд гэхэ мэтэ шэнэ барилга эндэшье, тэндэшье бодоно. Эдэ барилгануудые бүтээлгэдэ хитад хүдэлмэришэд ехэ үүргэ дүүргэнэ.

Түрүү хүдэлмэришэд—шулуушад Цуй Бао-чжун, Ван Шан-фу, Ши И-синь, модошо дархан Цзян Цзинь-тао, штукатуршад Ван Юнси, Ли Лин-сюй, Ван Хуай, «Пионер» кранай моторист Ван Цзиньлян түрүүтэй олон нүхэд Закаменск городто мэдээжэ, хүндэтэй болоо.

Барилга дээрэ хүдэлжэ байгшадай дунда Хао Лай-цзын хүтэлбэрилдэг штукатуршадай бригада баатарлиг ажалаараа шалгарна. Энэ бригадынхид дүрбэн жэлэй туршада хэдэн арбаад гэр газаа, досоо талаһаань штукатурдаһан байха юм. 8 квартиратай дүрбэн гэр, 18 квартиратай гурбан гэр, поликлиникын, «Гастрономой» байшангууд гэхэ мэтэ шэнэ барилгануудые тэдэнэй тоодо оруулжа болохо.

Цуй Бао-чжунай хүтэлбэрилдэг шулуушадай бригада 29 квартиратай гэр бодхоогоод, штукатур хэхыень Хао Лай-цзын бригадынхидта тушаажа үгөө. Мүнөө Чжао Фу-чжун, Вэй Сяо-цзинь, Ши Цзинь-сян, Ван Сяо-сюй, Тянь Фын-ун болон бусад залуу хүдэлмэришэд энэ гэрые эршэтэйгээр штукатурдажа байнхай.

Энэ бригадын гэшүүд гансал штукатур хээд байдаггүй. Эдэнэр барандаа шулуушанай, шэрэшэнэй мэргэжэл шудаланхай, гэрнүүдые шулуугаар баряад, штукатурдаад, сагаадаад, шэрдээд ябадаг юм. Мүн техническэ эрдэмээ, мэргэжэлээ дээшэлүүлхын тула саг үргэлжэ оролдожо байдаг.

Ван Фу-линь —хорин дүрбэтэй залуу хүбүүн. Тиигэбэшье энэ наһан соогоо муушье, һайншье юумэ яһала үзэһэн байха. «Шэнэ байдал олон юумэ ойлгуулха, олон юумэндэ һургаха. Ошожо һураад ерэ» гэжэ дүрбэн жэлэй саана хүбүүгээ үдэшэхэдөө эсэгэнь хэлэһэн байгаа хаш. Эсэгынгээ захяае Ван Фу-линь хүндэтэйгөөр дүүргэжэ байна. Штукатуршанай мэргэжэлтэй болоод, даабаряа ходо үлүүлэн дүүргэнэ. Тэрэнэй хүдэлдэг бригада коммунистическэ ажалай нэрэ зэргэдэ хүртэхын түлөө тэмсэжэ байнхай.

Закаменск городой, аймагай ажахын, соёл гэгээрэлэй хэрэгтэ хитад нүхэд эдэбхитэйгээр хабаадана. Тэдэнэр манай хүдэлмэришэдһөө һайн юумэ ойлгожо абахынгаа хажуугаар, дүй дүршэлөө халан абалсана.

Хитадуудай ерэмсээр ород хэлэ шудалха үдэшын һургуули нээгдэһэн юм. Гурбан жэлэй туршада һураһан хүнүүд мүнөө ородоор яһала хэлэдэг, бэшэдэг болонхой. Мүн шофёрнуудай курса эмхидхэгдээд, 30 хүн шофёрой эрхэ абаа. Тэдэнэр мүнөө барилгануудта шофёроор хүдэлжэ байдаг. 30 гаран хүн электромонтёрой курса дүүргэжэ гараа.

Хитад хүдэлмэришэд сүлөөтэй сагаа таарую зохидоор, хүхюун сэнгэлигээр үнгэргэдэг. Олохон залуушуул спортын кружогуудта, уран һайханай бүлгэмүүдтэ хабаадана. Хитад хэлэ бэшэг шудалха кружок тэндэ эмхидхэгдэнхэй.

Һаянай хитад арадай агуухэ һайндэртэ зорюулагдаһан концерт городой Культурын байшан соо болоод, хитад хүдэлмэришэд ород нүхэдтэеэ хамта хабаадалсаа. Су Вень-чжун, Сюй Шу-эр, Ху Го-хай, Ли Вэнь-чжун гэгшэд хитад арадай инструмент «танцинь» гэдэгээр элдэб дуунуудые дуулуулжа, удаахан альга ташуулба. Эдэнэр республикын уран һайханай бүлгэмүүдэй харалгада хабаадалсажа, һайн сэгнэлтэдэ хүртэһэн байна. Басагад Си Гуань-инь, Лю Юн-чжи гэгшэд Чжан Цюань-ло Ван Фу-линь хоёрой лимбын аялга дахуулан, хитад арадай дуунуудые дуулаа. Мүн хүгжэм... хатарша, дууша нүхэд олон.

Хитад залуушуул амаралтын... үедэ булта нютагаа ошоод е... Гэртэхидынь хүдөө ажахын ко... ративуудта, коммунада хүдэ... байдаг. Совет орондо хараһан, ... һэн, һураһан юумэ тухайгаа ... тагаархиндаа хөөрэжэ үгөө һэ...

Эдэ барилгашад барандаа ба... тай хүхюун. Залуушуулынь ... бүлэ болоно, үхибүүдынь һургу... да ябана. Мотоцикл, радиопри... ник, фотоаппарат болон гэрэй ... доошье хэрэгсэлнүүдые олоор ... далдажа абапа.

Эдэнэр орон нютагһаа холо б... башье, арад зонойнгоо хэһэн хэ... бүтээһэн ажалтайнь ходо та... байдаг. Хитад оронһоо газетэ, ж... нал болон номуудые ходо аба...

Иигэжэ ород, хитад араду... халуун хани барисаан, харил... холбоон үдэрһөө үдэртэ бэхижэ...

Зураг дээрэ: Зэдын комбинадай ... ректор И. А. Федотов (зүүн га... бетонщик Пан Чжэн-нань гэгшэдэ ... һайн ажалайнь түлөө Хүндэлэлэй г... та барюулжа байна. Дундань — те... оршуулагша А. П. Золотарев.

А. Бадае...

Редактор Ц. Ц. ЦИБУДЕ...

«Бурят үнэн» газетын хүдэлм... рилэгшэ Д. Ц. Цыренжаповай ... хүбүүн МИХАИЛАЙ энэ оно... октябриин 26-да наһа ... раһандань редакциин хүдэлм... рилэгшэд ехээр шаналжа байһан... гэр бүлынхидтэнь мэдүүлнэ.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—46-32, зам редактора—32-74, отв секретаря—27-37, отделов: партийной жизни—34-05, сельского хозяйства и советского строительства—47-59, промышленности и транспорта, пропаганды, информации—35-14, культуры—24-74, писем и рабселькоров—40-49, отдел переводов, корректорская—35-95, бухгалтерия—37-32. Для междугородных переговоров—16.

Н01181. г. Улан-Удэ. Типография Министерства культуры Бурятской АССР. Зак. № 5093.